

Milli Şef dün
Ankara'da at
yarışlarını takip etti

AKŞAM

BOL ÇEŞİD ve YENİ STİL
MOBİLYA
almak veya görmek isteyenler
Haraççı Kardeşler
LİMİTED ŞİRKETİ Salonlarını bir defa
gezmele tatmin edilirler.
İstanbul, Fincancılar, Rıza Paşa Yokuşu
No. 59/61/63. Telefon : 22060

Sene 24 — No. 3274 — Fıatı her yerde 5 kuruş

PAZARTESİ 3 Teşrinisani 1941

Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Hikmet Feridun Es — Akşam matbaası

Alman tebliği

Almanlar Kırım'ın merkezini zaptettiler

Sivastopol istikametinde
ilerlemeğe başladılar

Donetz havzasında
Ruslar mevzilerinden
püskürtüldüler

Führerin umumi karargâhı 2 (A.A.) — Alman orduları başkumandanının tebliği:

Ordularımız Kırım'da yeni zaferler elde etmişlerdir. Kuvvetlerimiz mağlup düşmanı sızdırmak için çalışmaktadır. Hissusi bir tebliğ ile bildirildiği ve hâlde Aladağ şimal müntehasına geniş bir cephe üzerinde ulaşılmıştır. Alman ve Rumen kitaları dün Kırım'ın merkezi olan Simferopol'u almışlar ve Sivastopol istikametinde ilerlemeğe başlamışlardır.

Donetz havzasında Alman ve İtalyan kuvvetleri, yolların fevkalade bozuk olmasına rağmen, düşmanın mukavemetini kırmışlar, mevzilerinden püskürtmüşler ve yeni hizmet bölgelerini işgal etmişlerdir.

Leningrad'da, Sovyet kuvvetleri Neva nehriyi geçmek için yeniden hüruc hareketleri yapmışa teşebbüs etmişlerse de, ağır zayıflık çekilmeğe mecbur edilmişlerdir. Leningrad ve Kirovograd'daki askeri hedefler tarafımızdan müessir surette bombardıman edilmiştir.

Tayyarelerimiz, gece, gündüz Sivastopol deniz kalesini bombardıman etmektedir. Liman tesisleri mütemadiyen tahrip edilmektedir. Bir Sovyet harp gemisi hasara uğramıştır. Büyük bir nakliye gemisinde yangın çıkarılmıştır. Savaş tayyarelerimiz, dün gece İngilterenin batı sahillerinde ehemmiyetli işarehanelerini bombardıman etmişlerdir.

Vichy 2 (A.A.) — O. F. İ.: Alındığı Almanlar tarafından bildirilen Simferopol, Kırım idari ve ticari merkezidir. Nüfusu 98.000 olup yüzde 25'i Yahudi, yüzde 10'u Tatar'dır. Sivastopol 75 kilometre mesafededir.

Tulda Alman hücumu hafiflemiyor

Moskova 2 (A.A.) — «Kızıl Yıldız» gazetesi muhabirinin bildirdiğine göre, Rus cephesinde Tula istikametinde cumartesi gündüz ve gece muharebeler devam etmiş ve düşman uğradığı ağır zayıflık rağmen hücumlarını hafifletmemiştir.

Muhabir, Alman kuvvetleri kısmi kılışının geri püskürtülmüş olmasına rağmen bu cepheye Sovyet kitalarının ricat etmek mecburiyetinde kaldıklarını ilâve etmektedir.

Tula'ya giden büyük yola kadar Rus hatlarına girmeğe muvaffak olan 13 Alman tankı tahrip edilmiştir.

Tula istikametinde bir çok tank ve motörlü piyade kuvvetleri kullanan düşman «K» kasabasına hücum etmiştir ve Sovyet istihkamlarını havadan şiddetle bombardıman etmektedir.

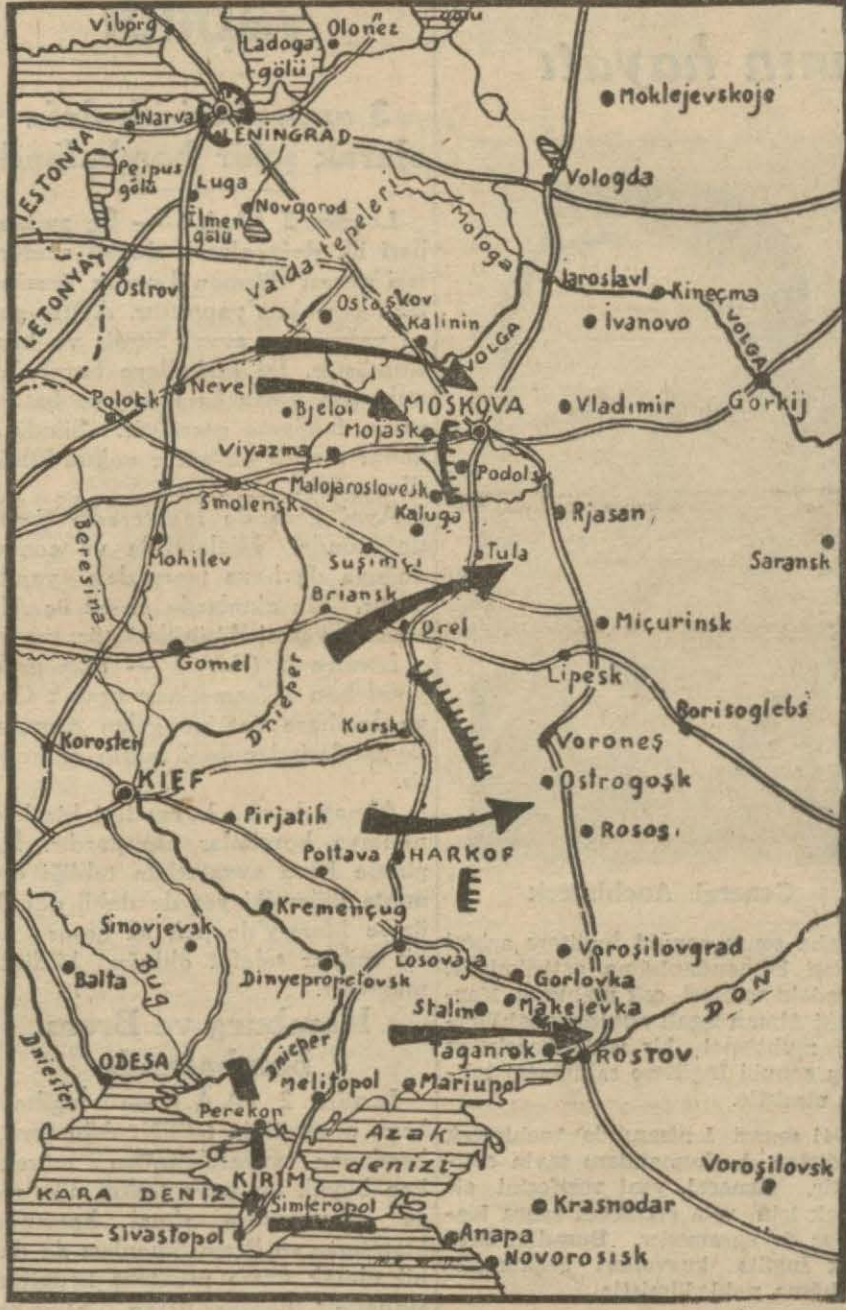
Rus hükümet merkezi ne diyor?

Londra 2 (A.A.) — Reuter'in Kubychev'deki muhabirinin bildirdiğine göre, Sovyet Rusyanın yeni hükümet merkezinde, Almanların, iddia ettikleri gibi, Kırım'da bu kadar süratle ilerlemedikleri ve Perekop berzahında Rus kuvvetlerinin mukavemetini kırmadıkları söylenmektedir.

Almanların bu bölgede kuvvetli bir faaliyet yaptıkları ve Rus kuvvetlerinin şiddetli düşman taarruzuna mukavemet için zor şartlar içinde kaldığı kabul edilmektedir. Rusların kolayca müdafaa edebildikleri mevzileri almak için Almanların buralarını hücumla zaptetmek sistemlerini kendilerine müthiş zayıflık verdiğine sebep olduğu ilâve olmaktadır.

Almanların Kırım'da pek az paraütücü kullandıkları ve cepheden taarruz ederek Rus müdafasını yarmağa yana muvafık buldukları ve mümkün olduğu kadar fazla topçu ve tayyare kullanmağa tercih ettikleri Londrada teyid edilmektedir.

(Devamı sahife 2 sütun 6 da)

Moskova, Ukrayna ve Kırım cepheslerinde Alman taarruz istikametlerini gösterir harita

Bütün Ukrayna harabe halinde

İtalyan muhabirler Kiev
ile köylerin tamamen
tahrip edildiğini
bildiriyorlar

Vichy 2 (A.A.) — Havas ajanının öğrendiğine göre, Rusyadaki İtalyan harp muhabirleri, Almanlar tarafından işgal edilen Rus bölgelerinde şehirlerin tamamen tahrip edildiğini ve kasabaların köylerin yıkıldığını teyit etmektedirler.

«Popolo di Roma» gazetesinin muhabiri şunları yazıyor: «Leopold, Bungneii, Przemischl, Uman, Nikolaieff ve Kiev şehirlerinden yalnız birer enkaz ve harabe kalmıştır.»

Regime Fascista gazetesinin muhabiri de Kiev'in işgalinden beş gün sonra hiç kimse tarafından tahmin edilmediği bir sırada şehrin tahribine başladığı ve öğleden sonra birdenbire müthiş infilâklar işitildiğini kaydediyor. İlk infilâklarla yer yer sayılmıyacak kadar çok evler yıkılmıştır. Üç saat sonra Kızıl ordu ve radyo neşriyat sarayları, bunları takiben de Douma binası ile diğer iki büyük bina havaya uçmuştur.

İnfilâk bombaları böylece bütün Kiev şehri tamamen harap etmiştir. «Kievi ziyaret eden «Messagero» gazetesinin muhabiri, manzaranın dehşet ve fecaat arzettiğini yazdıktan sonra şu târifi yapıyor: «Şehre girmeden evvel yol boyunca Alman askerlerine ait sayısız mezarlıklar göze çarpmaktadır. Bunlar, Alman ordusunun ileri hareketinin kanlı âlâmetleridir. Unutmamalıdır ki bu muharebe, bir çok cana ve bir çok kan akmasına mal olmuştur.»

Bu gazetecinin geçtiği bütün Ukrayna köyleri, köylükten çıkmış ve bahtsız birer harabe haline girmiştir. Kieve gelince, burasının manzarası târife sığmayacak kadar hazindir. Bütün köprüler atılmıştır. Ruslar çekilmeden evvel şehri bombalarla doldurmuşlardır. Almanlar 10.000 tanesini bulmuşlarsa da, büyük bir kısmı da bulunamamış ve birbirini takiben patlayarak şehrin tahrip işini tamamlamışlardır.

1,530,000 kilometre murabbai arazi

Almanların Rusyada
işgal ettikleri yerlerin
bu kadar kilometre murabbai
olduğu bildiriliyor

Berlin 2 (A.A.) — Alman orduları 22 hazirandan 31 birinciteşine kadar 141 gün zarfında Sovyet Polonyası, Litvanya, Letonya, Estonya, Beyaz Rusya, Ukrayna ve Smolensk, Orel, Kalinin, Tula ve Leningrad eyaletleri, Kareli ve Ladoga gölü kesimlerinden mürrekkep Fin bölgesi dahil olmak üzere topten 1,530,000 kilometre murabbai arazi işgal etmişlerdir.

Rusların Don üzerinde mukavemet hazırlıkları

Londra 2 (A.A.) — Kuybişefden gelen bir telgrafta, Almanlar Harkof bölgesinde daha uzaklara ilerleyebilirlerse bunun hayreti mucip birşey olacağı bildirilmektedir. Mukavemet günden güne artıyor. En ciddi vaziyet Karadenizdedir. Bu rada Almanlar Kafkasyaya doğru yaptıkları hamlede bu bölgede petrollerin Rusların başka bölgelerine naklini önlemek maksadile bütün gayretlerini Rostof üzerine tevcih etmiş bulunuyorlar.

Alman mareşali Rundstedt'in bir kere Donetz havzasını işgal edince Rostofa şimalden hücumu çalışması beklenmektedir. Fakat Timoçenko daha şimdiden bir çok yerlerde muvaffakiyetli karşı hücumlar yapıyor. Mareşal Timoçenko general Frank'in kitalarına karşı mütemadiyen mareşal Budyenin'in meşhur kazaklarını ileri sürmektedir.

Mokrişaiçirin 20 kilometre kadar batısında yapılan bir muharebede kazaklar, işe, iki Alman alayını imha ile başlamışlardır. Ruslar şu anda Don müdafaa hatlarının kuvvetlendirilmesine tevessül ediyorlar.

Bugün dördüncü şahifemizde:
Michel de Montaigne
— Hayati ve eseri —
Yazan: İzzet - Melih Devrim

Milli Şef'in nutkunun akisleri

«İlk defadır ki memleketin en büyük şahsiyeti bir anlaşma zemini aramak hususunda muhasımlara yardım etmek arzusunun teyid etmektedir»

Vichy 2 (A.A.) — O. F. İ. ajansı bildiriyor:

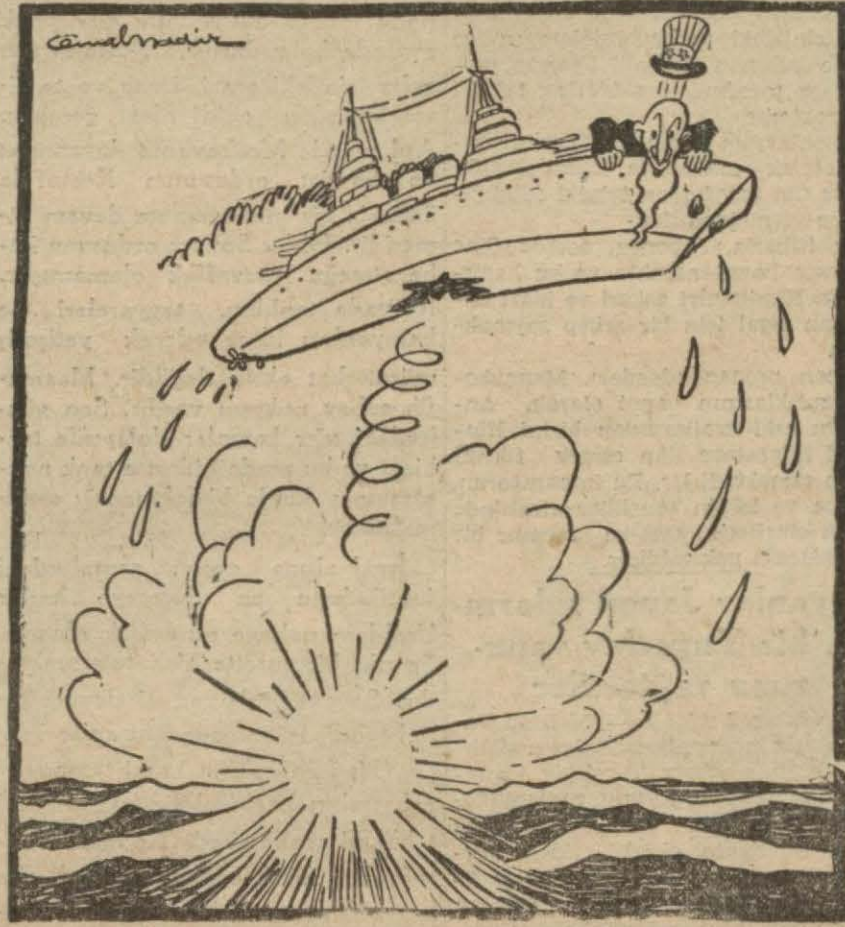
«Memleketimiz bir gün de dünyanın beklediği ve muhtaç olduğu barışın kaynağı olabilirse bundan duyacağımız sevinç pek büyük olacaktır» Türkiye Reisiçümhuru İnönü'nün bu cümlesi bilhassa kaydedilmesi lâzımgelen bir fikri ihtiva etmektedir. Filhakika Türk hükümeti ve basını sulh davasına hizmette bulunmağa, memleketlerinin her zaman hazır olduğunu muhasım memleketlere şimdiki kadar duyurmuş değillerdir. Fakat ilk defadır ki bu memleketin en büyük şahsiyeti bir anlaşma zemini aramak hususunda muhasımlara yardım etmek arzusunun teyid etmektedir. Reisiçümhur İnönü'nün esasları yalnız iki unsura inhisar eden bu nutuktaki büyük sadelik bilhassa dikkati çekmektedir. Bu unsurlardan biri hakkında pek cemilekâr sözler kullandı. Almanya, diğeri de hakkında pek halisane kelimeler sarfettiği ilgilitedir.

Dikkatler: Anlamdaş düşmanlığı

Eski sarf kitaplarında «kelimâtü müteradife» diye bir tâbir vardı. «Aynı mânâyı ifade eden kelimeler» dersek bunun yeni türkçesini bulmuş olmayız; ancak târifini yapmış sayılırız. Fransızca «synonyme» in yeni moda üzerinde uydurulmuş tek söz halindeki karşılığı ihtimal «anlamdaş» olabilir.

Bizim münevverler arasında, son zamanlarda bir «anlamdaş düşmanlığıdır» aldı, yürüdü. «Muhterem âzalar» ni demeli, «şayın üyeler» ni demeli?... Güya ikisinden birini ille atmak mecburiyeti varmış... Şayet ikisi de kullanılabilirse, ilisini de demeli, efendim... Netekim, Reisiçümhurun nutkunda böyle müteradif sözler vardı işte... Bunlar, bir lisanın zaafına değil, zenginliğine nümunedir.

Anlamdaş tarzındaki kelimeleri arada sırada yaratmağı sunamakta ve bunların tutup tutmayacağına dememekle beraber, anlamdaş düşmanlığından vaz geçelim!

Amerika — Bereket versin ki hary halinde değilim..

BU SABAHKI TELGRAFLAR

Moskovaya karşı yeni bir alman taarruzu bekletiyor

Londraya göre merkezde
Alman taarruzları püskürtüldü, Kırım'da Rusların vaziyeti vahimdir

Londra 3 (A.A.) — (B.B.C.) Kalinin'den Tula'ya kadar yarım daire şeklinde Moskova'ya karşı inkişaf etmekte olan Alman ilerleyişi durdurulmuştur. Bununla beraber cenup cephesi ve Moskova müdafaaı hâlâ tehlikededir.

Almanların Moskova'ya karşı yeni büyük bir taarruz yapmaları beklenmektedir. Her iki taraf da cepheye taze takviye kuvvetleri getirmektedir. Almanlar, Tula'yı zapt etmek için kanlı muharebelere girişmişlerdir.

Dün gece Kubışeften (yeni Rus hükümet merkezi) bildirildiğine göre Tulanın 88 kilometre şimalinde ve Moskovanın 88 kilometre cenubunda kalan olan Serpuehof şehri cephe hattına girmiştir.

Beş aydanberi karadan, denizden ve havadan taarruz uğramakta olan Finlandiya körfezindeki Hangoe üssü Rus müdafileri sonuna kadar harp etmeğe yemin ettiklerini Moskova'ya bildirmişlerdir. Doneç havzasında, Almanlar pek az ilerlemişlerdir. Rus kuvvetleri Don Kazaklarının da yardımıyla, Almanları bazı noktalarda geri itmeğe muvaffak olmuşlardır. Günderdenberi Rostof önünde harp etmekte olan Almanlar, şehrin harici müntakalarına girememişlerdir.

Kırım cephesinde çok çetin muharebeler cereyan etmektedir. Kırım'da Rusların vaziyeti vahimdir. Ruslar da bunu itiraf ediyorlar. Almanlar, Kırım merkezi olan Simferopol şehri zapt ettiklerini ilân etmişlerdir. Bütün cephe şiddetli muharebeler cereyan ederken mareşal Budyeni ile Vorışlof Volganın şarkında yeni ordular hazırlıyorlar.

Mareşal Çapraşnikof

Sovyet ordularının genel
kurmay reisliğine tekrar
tayin edildi

Londra 3 (A.A.) — (B.B.C.) Rus resmi sözcüsü Lozofski mareşal Çapraşnikofun Sovyet ordularının genel kurmay reisliğine yeniden tayin edildiğini beyan etmiştir. Çapraşnikof, Çarlık ordusunda albay rütbesini taşıdığı.

Rus radyosuna göre 19 hafta zarfında Almanların zayıflık dört milyonu bulmuştur.

Pravda gazetesi, yazdığı bir makalede diyor ki: «Büyük demokrat devletler, Rusyaya yardım edebilecek kudrettedirler. Fasızmanın bir gün yere serileceğini ümit etmekten kendimizi alamıyoruz.»

Almanlar merkezde bazı istihkamlar zaptettiler

Kırım cephesinde
Rusların müdafaa hatları
Almanlar tarafından
yeniden yarıldı

Vichy 3 (A.A.) — Ofiden: Muhtelif membalardan gelen son haberlere göre Rusyada Almanlar tazyiklerini arttırmakta ve arazi kazanmaktadır. Merkez cephesinde Alman kuvvetleri, şiddetli taarruzlardan ve göğüs göğüse muharebelere sonra Rus istihkamlarını zapt etmişler ve ilerlemeğe devam etmişlerdir.

Cenupta yeni terakkiler, kaydedilmiş, Kırım'da ise Rus müdafaa hatları yeniden yarılmıştır. Moskova ve Londra bu yeni Alman ilerleyişini kabul ediyorlar. Rus ordusunun fikirlerine tercüman olan Kızılyıldız gazetesi diyor ki: «Almanlar Tula önünde ilerlemişler, Rus kıtaatı da yeni mevzilere çekilmişlerdir.»

Stalin'in Rus ordularına ve bilhassa Moskova'yı müdafaa eden kuvvetlere artık bir adım gerilememelerini emretmesine rağmen Ruslar Moskova önünde, Mojaisk, Maloyaroslaveç, Tula müntakalarında arazi terkeylemişlerdir.

Almanlar Doneç havzasında ileri hareketlerine devam ediyorlar. Alman hava kuvvetleri Rusların takviye kuvvetleri almakta bulundukları Kafkasya ve Volga müntakalı hatlarını şiddetle bombalamışlardır.

Rus tebliği

Londra 3 (Radyo saat 7,15 de) — Dün gece Moskova'da neşredilen resmi Rus tebliği:

«İkinciteşrinde kıtaatlı, bütün cephe boyunca düşmanla harp etmişlerdir. Muharebeler bilhassa Kırım'da şiddetli olmuştur.»

Rus - Japon anlaşması

İki taraf Mogolistan
hududu hakkında anlaştı

Londra 3 (A.A.) — (B.B.C.) Moğolistan hududu hakkında Japonya ile Sovyet Rusya arasında bir anlaşma yapılmıştır. Dış Moğolistan hududu 1938 senesinde Rus ve Japon kuvvetleri arasında kanlı müsademelere sebebiyet vermişti.

Japon başvekilinin nutku

Tokyo 3 (A.A.) — Ofiden: Japon Başvekilin general Tojo Japon Diyet meclisinin 13 ikinciteşrinde fevkalade içtimada bir nutuk söyleyecek ve Japonyanın her ihtimale karşı koymak azım ve kararını ilân edeceklerdir.

Sırbistanda çete faaliyeti

Çetelerde 80,000 Sırp
faaliyette bulunuyor

Londra 3 (A.A.) — (B.B.C.) Amerika muhabirlerinin bildirdiğine göre Sırp vatanperverlerinin Drina müntakasında tertip ettikleri isyan şiddetleniyor. Sırp çetelerinde seksen bin kişi faaliyette bulunuyor. Son günlerde bir çete İtalyanlara baskın yapıp 40 İtalyan askerini öldürmüştür. Son on gün zarfında çeteler tarafından 300 mihver subay ve eri öldürülmüştür.

Derne ve Bingaziye hava hücumları

Londra 3 (A.A.) — (B.B.C.) İngiliz tayyareleri cumartesi günü Bingazi ve Derne limanlarına ve Derne tayyare üssüne hücum etmişler, limanda yangınlar çıkarmışlar. Derne hava üssünde dört tayyare ateşe verilmiş, deşetli infilâklarla yangınlara sebebiyet verilmiştir.

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Harp tebliğleri

İngiliz tebliği

Kahire 2 (A.A.) — Orta Şark İngiliz kuvvetleri umumî karargâhının tebliği:

Libyada: Tobrukta fena görüş şartları dolayısıyla faaliyet mahdud olmuştur. Düşman bazı hava hareketlerinde bulunmuş ve harp kesiminde topçu bombardımanı hafifçe azalmıştır.

Bütün hudut bölgesinde keşif kollarımız yeniden faaliyet göstermişlerdir. Düşmanın bu bölgedeki hava faaliyetlerinden daha geniş bir ölçüde yapılmış ve sahil bölgesindeki mevzilerimiz düşman topçusu tarafından bombardıman edilmiştir.

Alman tebliği

Berlin 2 (A.A.) — Alman başkumandanlığının tebliği: Düşman 1/2 sonesinin gecesi Almanya'nın şimal batısında bazı yerlere infilak ve yangın bombaları atmıştır. Üç İngiliz bombardıman tayyaresi düşürülmüştür.

Düşman işe nakliyatına yapılan taarruzlar esnasında, harp gemilerimiz ve tayyarelerimiz ilkteşrin ayı zarfında ceman 441,300 tonlato hacminde düşman ticaret gemisi batırmışlardır. Bunların 255,300 tonu denizaltılarımız, 18,000 tonu denizüstü harp gemilerimiz 168,000 tonlatosu da ayyarelerimiz tarafından batırılmıştır.

Sovyet tebliği

Moskova 2 (A.A.) — Bu sabahki Sovyet tebliği:

2 sonesinin gecesi kitalarımız bütün cephe üzerinde düşmanla harbetmişlerdir.

Moskova 2 (A.A.) — Bugünkü pazar günü nesredilen Sovyet tebliğinin ilavesinde, dün gece creyan eden muharebe esnasında Almanların uğradığı zavıat hakkında tafsilât verilmektedir: Bir Sovyet birliği bir Alman piyade taburunu imha ederek bir miktar tayyare dâfi topu tahrir etmiş, mitralyöz ve cephaneye ihtiyacı elemiştir.

Cenup cephesinde faaliyette bulunan tayyarelerimiz 16 Alman tankı ile 100 kamyon tahrir ve 700 düşman piyade askeri imha etmiştir. Finlandiya kara cephesinde Sovyet çeteleri İsgal altında bulunan topraklarda büyük bir faaliyet göstererek baskınlar yapmışlar, telgraf ve telefon hatlarını tahrir etmişler, köprüleri atmışlar ve cephaneye depolarını berhava etmişlerdir.

Bir çete bir nakliye koluna taarruz ederek 15 Fin askeri öldürmüş, diğer bir çete yemek almak için sıra bekleyen bir Fin bölüğünü imha etmiştir.

İtalyan tebliği

Roma 2 (A.A.) — İtalyan ordularının umumî karargâhının 518 numaralı tebliği: Dün gece birkaç düşman tayyaresi Sicilya'da Ragusa bölgesine ve Castellamare di Stabia'ya taarruz etmiş ve birkaç bomba atmıştır. Telefata yoktur. Hasar azdır.

Afrika şimalinde Cyrenaque üzerindeki yapılan düşman hava akımında dört İngiliz tayyaresi düşürülmüştür. Doğu Afrikada Onelag istihkâmı hava dâfi bataryaları düşmanın bir Spitfire tayyaresini düşürmüştür. Diğer bir düşman tayyaresi de Culguabert istihkâmının ateşle tutuşmuş ve mevzilerimize düşmüştür. Mutaarruz hava filosuna kumanda eden cenup Afrika subayı pilot alevlerden kurtarılmış ve esir edilmiştir.

1 Sonesinin günü hava bombardıman teşküllerimiz Malta'da La Vallette deniz üssünü ve Tavenzia hava meydanını bombalamışlardır.

İngiliz kabinesi

Başvekil lord Beaverbrook arasında ihtilâf çıkmış

Lizbon 2 (A.A.) — (O. F. I.): Londradan muhtelif kaynaklardan gelen haberler, M. Churchill ile Lord Beaverbrook arasında vahim görüş ayrılıkları meydana çıktığını teyit etmektedir. Lordun harp kabinesinden çekildiği ve yahut diğer bir nezaete geçtiği takdirde bu neticenin İngilterenin vaziyetinde ehemmiyetli akisler doğurabilecek mahiyette olacağına işaret edilmektedir.

Roma 2 (A.A.) — (Stefani): Madrid'den bildiriliyor: İngilteredeki hükümet buhranından bahseden «Informaciones» gazetesi şunları yazıyor:

«Bu hal, İngiliz milletinin içinde yaşadığı derin dahili buhranın haricî tezahürüdür. Bugün Büyük Britanyada, ilk hamlede gayri tabii görünür, bir vaziyet müşahede edilmektedir. Bolşevik rejiminin Alman ve müttefik darbeleri altında yıkıldığı anda İngilterede sola doğru bir temayül sezmektedir. Günün birinde Londrada bir halk cephesi iktidare mevkîne gelirse buna da hayret edilmemelidir. M. Churchill bu suretle kendi siyasetinin kurbanı olacaktır.»

Amerikada tayyare ve gemi inşaatı

İlkteşrin ayı zarfında 33 gemi tezgâha kondu. Tayyare imali de yüzde 18 arttı

Vaşington 2 (A.A.) — Birleşik Amerika İstihsal ve İmal bürosu bildiriyor: Bu yılın ilk dokuz ayı zarfında tayyare motörü imalatı yüzde 18 nisbetinde artmıştır. Yapılmış tayyare motörleri halihazırda ayda takriben 2.000 tayyareye tehzize kâfidir.

Deniz inşaat programının tatbikine geçildikten sonra 1912 ile 1937 yılları arasında geçen müddet zarfında yapılanlardan daha çok gemi suya indirilmiştir. Deniz harp kadrosu şimdi 347 büyük harp gemisine sahiptir. 347 harp gemisi de inşa halindedir.

Vaşington 2 (A.A.) — «İki Okyanos» filosu programının tatbikine nezaret eden memurlar bugün beyanatta bulunarak ilkteşrin ayında 33 harp gemisinin, yani vasatı olarak günde bir geminin tezgâha konulduğunu bildirmişlerdir. Bu gemilerin arasında bir kruvazör, 3 muhrip, 2 denizaltı vardır.

Japonya Siyamı işgale hazırlanıyor

Siyam, istiklâlî Amerika tarafından garanti edilmedikçe harbetmenin faydasızlığı ileri sürülüyor

Londra 2 (A.A.) — Japonların Siyam'daki Japon aleyhtarî teşekkülleri ortadan kaldırmak istedikleri Londrada haber almışlardır. Japonlar, bunun Uzak Şarkta refahı temin maksadıyla yapacağını söylemektedirler. Aksi takdirde Japonların askeri hareketi geçecekleri zannedilmektedir.

Fakat hakikatte, Japonların, Siyamdaki taraftarları vasıtasıyla dahill entrikalar çevirerek, mütemadiyen artacak olan bir tazyikle Siyamı, Japon noktaî nazarına iştirak ettirmek istedikleri sanılıyor.

Askerî hareket olması icab ederse, bunun Çin ve Siyamda yapılacak tahmin ediliyor. Hindicini yakınında toplanan Japon takviye kitaları evvelâ Birmanya yolunu kesmek ve sonra da Siyam topraklarını işgal etmek tehdidindedir.

Bangkok hükümeti Azaların Japon tehdidi mevzuu etrafında aynı fikirde oldukları zannediliyor.

Memleket dahilinde sükûnu iltizam edenler, Siyam istiklâlî Birleşik Amerika tarafından garanti edilmedikçe, harbetmenin faydasız olacağı kanaatinde.

Başkaları da, Siyam da Yunanistan gibi harbetmek kararını verecek olursa, demokrasilerin Siyamı yurdum edeceklerini söylemektedir.

Japonlar, Hindicini etrafında kara ve deniz kuvvetlerini toplamağa devam ettikçe, mesele gitgide daha fazla feccat arzedecek bir hal almaktadır.

Diğer taraftan, halkın Fransaya karşı beslediği dürtülük ve ahlâkî duygularının bozmak için Japonların Hindicini'deki propagandaları endişe içinde bulunan mahallî Fransız makamları tarafından şiddetle taktil edilmeğetedir.

Japonlar, bu bapta kendilerini tebrîye etmek maksadıyla Hindicini'nin serbes Çin tarafından tehdit edildiğini öne sürmektedirler.

Bu itibarla, Japonya, serbes Çine taarruza hazırlanmakta ve bu hazırlığı da Hindiciniyi askeri ve idari bakımdan işgal için bir sebep saymaktadır.

Japon propagandacıları, Mançukoda yaptıklarının aynı olarak, Annam'ın eski krallarından birini Hindicini imparatoru ilan etmek fikrinde tekin etmektedirler. Bu imparatorun, Fransa ve bütün cenublar aleyhinde Japon emellerini tatbikî memur bir köle olacağı pek tabiidir.

İtalyanlar Japon sularında bir Yugoslav vapurunu zaptettiler

Hongkong 2 (A.A.) — Mahallî Japon deniz makamları, İtalyan silâhendazlarının cebren Tomislav isimindeki Yugoslav vapurunu zaptettiklerini dair verilen haber hakkında esaslı tahkikata giriştiklerini bildirmektedirler. Bu vapur Hongkong limanında bulunmakta idi ve dolayın bir sayıya göre, mürettebatı tabancaların tehdidi altında vapurdan kurtulmuştur.

General Auchinleck

Orta Şarktaki İngiliz kuvvetleri başkumandanının hayatı

General Wavell'in yerine Orta Şarktaki umum İngiliz kuvvetleri başkumandanlığına tayin edilen general Auchinleck son günlerde bir teftiş seyahati yapmıştır. Orta Şarkta mevsald mevsimin başladığı su sırada askeri hazırlıklar dünyanın her tarafında büyük alaka ile takip edilmektedir.

General Auchinleck 1884 senesinde İrlandada doğmuş, asker olduktan sonra uzun müddet Hindistanda yaşamıştır. Burada gündüzleri talimgâhta çalışır, akşamları vaktini klüpte geçirirdi. Geçen umumî harp bu yaşayış tarzına fasıla vermiştir.

Auchinleck o zaman mensup bulunduğu kuta ile Misra, oradan İrakaya gittiği, 1916 dan 1919 senesine kadar Irak muharebe meydanlarında vazife almış ve mühim hizmetler görmüştür.

Umumî harpten sonra tekrar Hindistana dönen Auchinleck süratle terakki etmiştir. 1930 senesinde rütbesi albaylığa yükselmiş ve birinci Pencap alayı kumandanlığına tayin edilmiştir. Aynı zamanda Belucistan-Quetta'daki erkân harp mekebi-ne muallim olmuştur.

1933 senesinde Hindistanın şimal garbi hudud muntakasındaki Efgan kabileleri ayaklanmışlardı. Auchinleck, meşhur Pişavör livası kumandanı sıfatıyla kıyama bastırmağa memur edilmiş ve bu işte muvaffak olmuştur.

Avrupa harbi başlayınca İngiltere Harbiye Nezareti kendisini Fransaya gönderilen İngiliz seferi heyetine memur etmiştir. Bu tarihten sonra bu İngiliz zabıtine nefes almak nasip olmamıştır. Bir mühim vazifeden diğerine mütemadiyen nakletmiştir.

Şimali Norveçteki Narvik körfezine gönderilen İngiliz seferi heyetine Auchinleck kumanda etmiştir.

General Auchinleck

Daha sonra cenubi İngiltere askeri dairesi kumandanlığına getirilmiştir. Buradaki vazifesi çok mühimdi. Karşındaki Alman işgali altındaki sahillerden muhtemel bir istilâ hareketine karşı cenubi İngiltere sahillerini tahkim etmiştir.

1941 senesi 1 nisanında Auchinleck Hindistan başkumandanı tayin edilmiştir. General, yeni vazifesini ele almak için yola çıktıktan sonra Kahireye de uğramıştır. Buradan Orta Şark İngiliz kuvvetleri başkumandanlığına nakledilmiştir.

Millî Şef

Dün Ankarada at yarışlarını takip etti

Ankara 2 (Telefonla) — Milli Şef İnönü bugün Hipodromu teşrif buyurarak at koşularını takip etmişlerdir. Milli Şef gelişlerinde ve Hipodromdan ayrışlarında şiddetle alkışlanmıştır.

Rus fabrikaları Urallarda

Sovyet mukavemeti devam ettiği takdirde eski tempo ile çalışabilecekler

Londra 2 (A.A.) — Times ve Reuter'in Moskovadaki muhabiri Londraya dönmüştür. Muhabir gazetesinde neğrettiği bir makalede ezcümle şöyle demektedir:

«Rusyada geçirdiğim son aylara baktığım zaman başlıca intibamın Rus millet ve askerlerine karşı derin minnet hissi olduğumu görüyorum.

Ruslar bilhassa harbin son safhalarında müthiş kuvvetlerle dövüşmek zorunda kalmışlardır. Rusların son aylar içindeki arazi, insan ve teçhizat kayıpları ciddi olsa gerektir.

Asıl mesele Moskovanın dayanması ve Sovyet ordusunun Rostof'da ümitsiz bir mukavemete devam etmesidir. Hitler Sovyet ordusunu imha etmeğe muvaffak olamamıştır.

Rusyada tankları, tayyareleri ve kamyonları idare edecek yetişmiş mürettebat eksik değildir. Maamafih subay noksanı vardır. Son günlerdeki ağır kayıplar dolayısıyla teçhizat ve bu arada bilhassa tank noksanının yakında hiss olunacağı sanılmaktadır.

İşgal altına geçen çevrelerdeki fabrikaların ne dereceye kadar Ural'lara nakline muvaffak olunduğu siki bir surette gizli tutulmaktadır. Sovyet mukavemeti devam ettiği takdirde önümüzdeki aylar içinde bu fabrikaların eski tempo ile çalışmaları beklenebilir. Cenuptaki tehlikeli cephe şimdi Timocenکو tarafından idare edilmektedir. Bütün muvaffakiyetsizliklere rağmen Ruslar başlangıçta bulunanlara itimad etmeğe devam ediyorlar.»

Kral Karol

Kendini bütün Rumenlerin reisi ilan edecekmiş

Londra 2 (A.A.) — Rumen mahfillerinden öğrenildiğine göre şimdi Meksikada bulunan eski kral Karol yakında bir beyanname neşrederek kendisini bütün Rumenlerin reisi ilan edecek ve oğlu Mihailin mevkuf olduğunu bildirecektir.

Umumî dünya vaziyeti

Kanada Başvekili Amerika Reiscümhurile görüşmeğe gitti

Hyde Park 2 (A.A.) — Kanada Başvekili Mackenzie King, Reiscümhur Roosevelt'in köydeki sayfiyesine gelmiştir. Burada iki gün misafir kalacaktır. Başvekil matbuata beyanatta bulunarak demiştir ki:

«Görüşmelerimiz esnasında umumî dünya vaziyetini gözden geçirecek olursak buna hiç hayret etmeyeceğim.»

Başvekil şunları ilâve etmiştir: «Her şeyden bahsedeceğimizi zannediyorum.»

Husufî vagonunda, tam bir anlaşmaya varduktan sonra mı Kanadaya dönmeği ümid ettiğini soran gazetecilere şu cevabı vermiştir: «Bu anlaşma çoktanberi mevcuttur.»

Mackenzie King 3 sonesinde Ottawa'da bulunacak ve Clement Atlee tarafından pazartesi günü Kanada klübünde söylenecek olan nutka yetiştirecektir. Mührühas Lordu bugün Ottawa'da bulunacaktır.

Rusyaya yardım

Amerikan limanlarile Basra körfezi arasında bir servis tesis edilecek

Vaşington 2 (A.A.) — Herald Tribune gazetesinin muhabirine göre, Amerika hükümeti Rusyaya yapılan yardımı arttırmak için Amerikan limanları ile Basra körfezindeki limanlar arasında muntazam bir deniz servisi tesisi için tedbirler almaktadır.

Londra'ya hava akını yapıldı

3 aydanberi ilk defa olarak şehir bombalandı

Londra 2 (A.A.) — Üç aydanberi ilk defa olarak dünkü cumartesi gecesi düşman Londra üzerine bir hava akını yapmıştır. Alarm gece yarısından evvel bitmiş ve kısa sürmüştür. İki mahalleye bombalar atılmıştır. Hava karşı koyma bataryaları faaliyete geçmiştir. Şimdiye kadar maddî bir zarar vukuu bildirilmemiştir.

Aynı gece de İngilterenin şimal doğusunda Mialand'da ve cenup doğuya da hava taarruzları yapılmıştır. Bu akınlarda en az üç Alman tayyaresi düşürülmüştür.

Londra 2 (A.A.) — Dün gece şimal batı istikametinde uçarak Gal ve İngiltere üzerine gelen düşman tayyarelerinden beşi tahrir edilmiştir.

Alman hava kuvvetleri bir kaç noktaya bombalar atmışlardır. İngiltere hava nezaretinin tebliği cenupta diğer iki yer de dahil olmak üzere Mersey'de pek az hasar ve bir miktar telefata olduğu bildirilmektedir.

Hamburg ve Brem bombalandı

Londra 2 (A.A.) — İngiltere hava nezaretinin tebliği: Ağır bombardıman tayyarelerinden mürçek büyük bir hava teşkili dün gece Almanyanın şimal batısında Hamburg ve Brem limanları da dahil olmak üzere muhtelif hedefleri şiddetle bombardıman etmiştir. Dunkerque ve Bolonya dokları da bombalanmıştır. Tayyarelerimizin altısı üssüne dönmemiştir.

Londra 2 (A.A.) — İngiltere hava nezaretinin tebliği: Cuma gece sahil muhafaza servisine mensup tayyarelerimiz Norveç sahilleri ve Frise adaları açıklarında düşman deniz nakliyatına muvaffakiyetli taarruz yapmışlardır.

Beaufort, Hudson ve Blenheim tayyarelerimiz bu harekâta iştirak etmişlerdir. İçlerinde bir petrol ve büyük hacimde bir işe gemisi bulunan on düşman nakliyesine tam işabeter kaydedilmiştir. Kafileyi himaye eden bir gemiye de isabetler vâki olmuştur.

Tayyarelerimizden biri noksanıdır. Sahil muhafaza tayyarelerimizden biri de dönmemiştir.

Londra 2 (A.A.) — Salâhiyetli kaynaklardan bildirildiğine göre, dün gece Alman tayyarelerinin yaptığı hava akını esnasında Londra şehrinde hiç bir hâdisе olmamış ve tek bomba bile atılmamıştır.

Bir Amerikan gazetesi hakkında makalesi

Roma 2 (A.A.) — Stefani: Vaşingtondan bildirildiğine göre, Birleşik Amerikanın Moskovadaki büyük elçisi M. Davis ile Stalin hükümeti nezdinde reis Roosevelt'in husufî müessesali Harry Hopkins'in son beyanatları hakkında mütalâa serdeden «Vaşington Post» gazetesi şunları yazıyor:

«Rusyadaki tazyik idaresini haklı göstermeğe kalkışmak ve bu memlekette din serbestisinin vücuduna tevide teşebbüs eylemek Amerika milletinin mantık, zekâ ve akılselimine hakaret etmektedir.»

İspanyada bir tevkiif

Baarselon 2 (A.A.) — D. N. B.: Dahili harp esnasında İspanyada bir çok cinayetlerle şöhet bulan komünist Beniti Lamora Navarro, İspanyol toprağına ayak bastığı dakikada yakalanmıştır.

Bu adam, dahili harbin sonundanberi Fransada yaşıyordu. Pragda sağcı partiye mensup 32 kişiyi ve Cincada da kasabın papazını öldürmüş bulunmaktadı.

Bulgar radyo neşriyatını bozan istasyon Kırım'da

Sofya 2 (A.A.) — Birkaç aydanberi Bulgar devlet radyosunun neşriyatını bozan gizli radyo istasyonu uzun arastırmalardan sonra nihayet bulunmuştur. Bulgar Münkâlat Nazırı Gornanof bugün matbuata beyanatta bulunarak, Bulgar tehsiz bulucu servisinin, gizli verici İstasyonun Kırım'da bulunduğuna hemen kati denemek bir surette tesbit ettiklerini söylemiştir.

No demeli?

Bir askeri mütehasstan aşığı mektubu aldık: Ajansta «secteur» kelimesi «kesim» olarak türkçeye çevrilmektedir. Bu doğru değildir. Bu kelimenin askeri ve resmi karşılığı şunlardır:

Secteur: (Bir müdafaa veya oyalama mukavemeti muharebesinde) Muntaka karşılığıdır.

Müdafaa: «Müdafaa muntakası», oyalama mukavemetinde: «Mukavemet muntakası» demek caizdir.

Bunu şu suretle isbat edebiliriz: «La conduite des troupes» isimli eserin 448. maddesi: La position est divisée en «secteurs» pour la recherche des renseignements, la sûreté et le combat.

Bu eümlenin resmi tercümesi şöyledir: Mevzi, keşif, emniyet ve muharebe için «muntakalara» taksim olunur.

Oyalama mukavemet için aynı fransızca eserin 485. maddesi: Le terrain sur lequel s'effectue la résistance est réparti en «secteurs».

Bunun da türkçesi şöyledir: Mukavemet arazisi «muntakalara» taksim olunur.

Taarruz muharebesinde taarruz eden için «secteur» kelimesinin karşılığı «muharebe şeridi» dir. Ajansta bu kelimenin karşılığı, umumî olarak, «muntaka» şeklindeki tercüme edilmiş doğru olur, çünkü kesim kelimesi askeri sahada «arazi kesimi» şeklinde kullanılmaktadır. Bu tabirin fransızca karşılığı «coupure» (du terrain) dir.

Secteur, kelimesi Fransız askeri edebiyatında şu şekillerde de kullanılmaktadır: «Instruction sur l'emploi tactique des grands unités» den:

Secteur fortifié: Daima şeklindeki tahkim edilmiş bir müdafaa muntakası (Bir müstahkem muntakanın bir kısmı olup bir Unité: Birlik teşkil eder).

Secteur défensif: Hudutlarda veya secteur fortifiélerin arasında kapatmak için yapılır. Secteur fortifié'nin daha zarif bir şeklidir.

Coupure (du terrain): Arazi kesimi veya kesim ise: Fransız taktik talimnamesi 18. maddesi: Les coupures du terrain opposent aux chars des difficultés variables, mais toujours sensibles.»

Türkçe tercümesi şöyledir: Arazî kesimleri taktiklerin hareketine muhtelif derecede, fakat her halde hiss olunur bir tesir gösterirler. Aynı talimatnamede: (Les franchissements de cour d'eau et des coupures) başlığı da: (Akar suların ve arazi kesimlerinden geçmek) şeklinde tercüme edilmiştir.

Bu kelime ve tabirlerle bir münasebeti olan şu tabir de vardır: Arazi bölmesi: Compartiment de terrain.

Bunun mânası da şöylece izah edilmiştir: Arazi muayyen bir istikamete göre mütalâa edildiği zaman derinliğine ve genişliğine bir takım sınırlar ve surlar ile bölmelere taksim edilir. Bunlar gerek görüş ve gerek yatak mermi yolu piyade silâhları için az çok imtidatta bir hudut teşkil ederler.

Bu suretle muharebe sahaları birbirini yanında veya ilerisinde kapalı meydanlardan teşekkül eder. Bu meydanlarda (Arazi bölmesi) tabir olunur.)

Almanlar Kırım'ın merkezini zaptettiler

(Bağ tarafı 1 inci sahifede)

Durmadan Rus hatlarına hücum eden Alman tayyareleriyle topçusunun ateş himayesi altında fazla miktarda tahşid edilen Alman piyade motör alayları düşmana mütemadiyen taarruz etmektedir.

Ukraynada takip hareketi

Berlin 2 (A.A.) — D. N. B. ajansının salâhiyetli kaynaklardan öğrendiğine göre, Alman kitaları 30/31 ilkteşrin günü Ukraynada sanayi bölgesinde mağlup Sovyet kuvvetlerini takibe devam etmiştir.

30 ilkteşrinde bu harp kesiminde 2,000 esir alınmıştır. Düşman ardicarının gösterdiği mahalli mukavemet, Alman kuvvetleri tarafından süratle kırılmıştır.

Bavyera dağ kitaları bir köprüyü hücumla zaptetmişlerdir. Diğer bir mahalde tahripelî Sovyet grupları mağlup edilmiş ve dağılmıştır.

Bütün emareler, havaların fenalından ve yolların bozukluğundan doğan zorlukla düşman ricatinin önü olarak vukua geldiğini ve Rusların malzeme itibarile ehemmiyetli kayıplara uğradığını göstermektedir.

30/31 ilkteşrinde camurlara sapsız kalan 90 Rus kamyonu, Alman kuvvetleri tarafından zaptedilmiştir.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Bir müneverler toplantısında

Y.hya Kemal ne güzel söylemiş: Dünyada ne ikbal, ne de servet dileriz Hattâ ne de ukbada saadet dileriz Açkın gül açan, bülbül öten vaktinde Yararla tarab, yâr ile vuslât dileriz Ne yeşil çuhâlî masa başı, ne the dansan'lı salon, ne de kokteyl parti... Hoşlandığım toplantılar, Türk münevverlerinin birbirine ahenk teşkil edebilenlerinden üç beşinin arasında bir müddet oturabilmek, konuşabilmektir.

Doktor Adnan'la Halide Edib Adnan, geçen akşam, Mükrimin Halil, B. ve Bn. Cemal Nadir, B. ve Bn. Sabri Esad gibi sevdiğim üstad ve dostlarla birlikte beni de evlerine çağırarak suretli çoktandır hasretini çektiğim bu manevi ziyafeti bana vermiş oldular. (Ziyafetin maddî tarafı da mükemmeldi. Halide Edib'in sofrasında — bir mefhumu fransızca da öz türkçeye tercüme edeyim: — Çok nefis «evsel özenlikler» bulunuyor.)

Evvelâ bir edebiyat havadisini: Sabri Esad — ki, malûm: Yedi Meşalecilerden ve şimdi kıymetli genç âlimlerimizdendir — Cyrano de Bergérac'ı nazmen türkçeye çeviriyor. Maalesef bize parçalarını okumadı. Fakat doktor Adnan'ın lehte şehadetî büsbütün alakamızı uyandırdı. Aynı merak, bütün münevverlerimizde hasıl olacaktır, eminim.

Bence sohbet, hafif olduğu nisbettir, konferans halini almadığı takdirde güzeldir. Bahsi geçen toplantıda da lâtifeler ve nüktelerle karışarak, bir mevzu ötekine sıçradı. Hepsine burada temas etmeğimizin imkânsız. Ancak biri üzerinde duracağım.

Sabri Esad halkın eskiden roman tarzında okuduğu el yazması «Hamzaname»lerden on iki cildlik bir seri ele geçirdiklerini haber verdi. Bunun üzerine, Mükrimin Halil'den şunları öğrenerek istifade ettim:

Uzun kış gecelerinde, yatsıyı müteakki, giybette bulunmaktan ibadetle kazandııkları sevapları bir anda günaha tabvil etmekten korkan eslaf, bir okuyucunun etrafında çember olurlarmış. Rahlenin iki yanına iki mum. Okuyucu hafifçe sallanarak kıraate baslarmış. Bu Şark romanları umumiyetle kasidelerle mesnevilerden mürekkep. Kasideler, nazelvari teganni ile okunmuş. Mesnevi kısmının kafiyeleri ise hareketli tahkiyye daha müsait olduğundan vakayın «hamle etti, kafayı kesti» tarzındaki heyecanlı fasılları hep burada. Burası, yine mevlûdvari teganni ile fakat çok süratle okunur; ve «herkes anlar» mış. Çünkü ezanının türkçesile yazılı imiş.

Mükrimin Halil, bütün bu müslüman dünyasına aid halk romanlarının Hazreti Ali, Hamza, Seyid Battal Gazi gibi kahramanlarını şöyle tarif ediyor: Kuvvetleri bazularından değil, imanlarından geliyor. Gayelerine ulaşmak için her ilim, fen, lisan ve hattâ hile ile mücehhez olmasını biliyorlar.

V. bu çeşit «roman»lar, asırlarca ve pek geniş bir arazi sahâsı üzerinde okunmuşlar...

Modern bir romanın en fazla 3000 nüsha satıldığı bizim yaşadığımız seneler zarfında da taş basması yahut lıyı köşe matbaalarının mahsulü olan bu tarz bazı eserlerin 30 - 35 bin sürüldüğünü öğrenmişim. Hattâ Vedat Tör'ün Matbuat müdürlüğü zamanında bu halk romanlarının isimlerinden istifade ederek taklidlerini çıkarmak tecrübesinde bulunmuşlardı. Muvaffak da olunamadı. Şimdiki edebiyat nesli namna ne ayn!

Yeni müellif, dahili pazarda, bir çaresini bulup bu Hamzaname muvaffakiyetini elde etmedikçe, yahut beynelmüvel bir muvaffakiyet elde edip kitaplarını Berlin - Londra - Newyork - Paris piyasasında tanı-

ŞEHİR HABERLERİ

Fatihin heykeli

Nereye dikileceğine dair yakında karar verilecek

Fatih camisi karşısındaki meydanın esaslı surette tanzim edilerek buraya Fatih heykelinin dikileceğini yazmış-

Belediye, Eminönü, Taksim, Beyazıt meydanlarını açıp buradaki tarihi binaları meydana çıkardıktan sonra Fatih camisi etrafını da köhne binalardan temizlemek istiyor. Fakat Fatih camisinin etrafındaki medreselerin tarihi kıymetli olduğundan bunların muhafazası lâzım gelmektedir.

Fatih camisinin karşısındaki meydan vaktiyle kısmen tanzim edildiği halde senelerce ihmal yüzünden harap bir hale gelmiştir. İlk tasavvura göre Fatih'in heykeli buraya dikilecekti. Fakat bu saha nisbeten dar olduğundan dikilecek heykelin etraf-tan görülebilmesi için Fatih Akdeniz medreselerinin yıktırılması lâzım gelmektedir. Halbuki bu binaların da muhafazası icap ediyor. Binaenaleyh Fatih heykelinin nereye dikilmesi lâzım gelecek yeniden tedkike muhtaç görülmektedir.

Vaktiyle Ayasofya ile Sultanahmed camisi arasındaki sahaya Fatih'in bir heykelinin dikilmesi için bir tasavvur vardı. Hattâ mülla Şehremaneti Fatih'in beyaz bir at üzerine bindirilmiş bir heykel profesini hazırlamıştı. Fakat o zaman Şeyhislâm kapısının muhafazası yüzünden bundan vazgeçmişti. Şimdi heykelin nereye dikileceği katli olarak tesbit edildikten sonra bu eski proje de nazarı dikkate alınacaktır.

Bir kilodan aşağı et satmayan kasaplar!

Nisantaş ve Pangaltı tarafında bazı kasapların bir kilodan aşağı et satmadıkları ve istenilen taraftan et vermedikleri hakkında belediye şikâyetleri yapılmıştır. Belediye tahkikata başlamıştır.

Kadın yüzünden kavga

Samatya sakinlerinden İbrahim, arkadaşları Süleymanla bir kadın yüzünden kavga etmişler. Neticede Süleyman usturayla muhatabını dudaklarından tehlikeli surette yaralamıştır.

Samsun şilebi neden battı?

Tamir için Haliçte bulunan Samsun şilebi evvelki gün su alarak batmıştı. Bu hususta tahkikata başlanmıştır. Şilep 50 senelik. 1521 ton hacminde, 60 bin liraya sigortalı idi. Gemi batarken nüfusça ziyat olmuştur.

madıkça hakiki edebiyatımız olduğundan şüphelenmeliyiz.

Bu iki ölçüden başka bir tanesi, bir üçüncüsü mevcut olmasa gerek. Ancak şu zügürt tesellisi kalır: «Şimdiki insanlar beni anlamıyor. İstikbalde okuyacaklardır!» demek...

(Vâ - Nû)

Meraklı sanatlar..

"Turşuculuk dalgıçlıktan zor bir iş oldu,,

"Nerede 40 sene evvelki "Karnik ağa,, lar "Mustafa ağa,, lar "Halil usta,, lar

Bir edebiyat üstadımız geçenlerde yazdığı bir makalede turşucularımızdan ve İstanbul meşhur turşucularının günden güne azaldığından bahsediyordu. Evet, hakikaten öyle; nerede o İstanbul hemen her semtinde rasgeldiğimiz mesleğinin üstadı, sanatkâr turşucular.. Vakiya bugün de maruf ve hakikaten sanatta üstad turşuculara rasgelmek mümkündür. Fakat eskisine nazaran ne kadar az...

Acaba İstanbul meşhur turşuculuğu ve meşhur turşusu tarihe mi karşılıyor?... Dün belki de şehrin en meşhur turşucusu ile uzun uzun konuştuk. Öyle bir turşucu ki muhtelif vilâyetlerden kendisine siparişler geliyor.

Meselâ İstanbuldan ayrıldığı halde eski belediye reis muavinini bay Hâmid hâlâ onun vefakâr müşterileri arasındadır.

Dükânı asrî zihniyete uygun bir tarzda tanzim edilmiş. Duvarlarda kavanoz kavanoz turşuların bir santim yer görünmüyor... Ne turşular var? Ne akla gelmeyecek şeyler... Salkım salkım beyaz üzüm, fasulye, bamyâ... Ve bir kavanoz da dut... Evet, yanlış okumuyorsunuz dut turşusu... Beyaz dut...

Duvarda turşuların çeşitlerini ve fiyatlarını gösteren yağlı boya ile yazılmış uzun bir tarif... Karışık turşuların kilosu 50, salatalık 60, fasulye 100 kuruş... Turşu suları 5, bir porsiyon turşu (küçük) 5, bir porsiyon (büyük) 10 kuruş... Dükân bir saniye boş kalmıyor. Buraya tıpkı pastahaneye olduğu gibi geliyorlar. Hem de öyle hepsi alaturka insanlar değil. İçlerinde gençleri ve pek sık olanları da var... Hattâ çift çift gelen âşıklara bile raslamak kabil... Çatalar, tabaklar elde, bazan küçük, bazan büyük porsiyon turşu yiyor, kimi de sadece suyundan içiyor.

Bun turşuya karşı eskisine nazaran rağbetin çok azaldığını sanıyorum. Meğer ne kadar aldanmışım... Galiba benim bütün ahbaplarım, tanıdıklarım midelerinden ve barsaklarından şikâyetçiler... Yoksa gene turşu yiyen yiyene...

Turşucu dirseklerine kadar sıvalı kolları ile ve iri ağızlı bir biçakla salatalıkları, patlıcanları uzunlamasına doğruyor, beyaz çinko kepeçlerle turşu sularını birbirine karıştırarak

bardaklara boşaltıyor. Öyle yutkuncurucu ve öyle ağız sulandırıcı bir manzara ki... Kendimi dinlediğim bir hikâyedeki mızıkacıya benzetiyorum.

Adamcağız belediye mızıkâ heyetinde boru çalarmış. Bu heyet her akşam şehrin parkında halka konserler vermiş... Tam konser başladığı zaman iki çocuk gelip mızıkâ heyetinin önüne oturur ve şapur şapur limon yemeğe başlarlar... Biçare borucu bu manzara karşısında yutkunmaktan bir türlü borusunu öttürememiş... Ben de burada perhizi bozmuşcağım diye yutkunmaktan boğaz olacağım.

Bizde kaç çeşid turşu var?...

Meşhur turşucuya sordum: — Eskisine nazaran turşu çeşitleri azalmış mıdır? Eksilmiş midir?.. — Çok fazlalaşmıştır. Bugün bir turşucu dükânında 26, hattâ 30 çeşit turşu bulabilirsiniz. Bilhassa bugün her türlü meyvedan turşu yapıyoruz. Eskiden bu kadar çok meyva turşusu yoktu. Bugün turşusu yapılmıyacak bir meyva yoktur. Meselâ çileğin ve kayısının gayet nefis turşuları olur.

Fakat bu kadar çeşitler arasında halkın en rağbet ettiği salatalık, lâhana, biber, patlıcan turşularıdır. Son zamanlarda domates turşusuna da rağbet artmıştır. Malûm a... Vitamin meselesi... Zaten turşular vitamin kaynağıdır...

— Peki tuz, sirke vitamini öldürmez mi?

— Katiyen... Öyle söyleyenler çıktı ama bunun aksi olduğu anlaşıldı. Çünkü vitamin çiy sebze ve meyvalarda bulunur. Turşu da sebze, meyva çiy olarak en iyi muhafaza etme usulüdür... Eskiye nazaran bir turşu ortadan kalktı. Bugün piyasada kavata turşusu yok. HalEuki kavata en nefis turşulardandır. Bu bir nevi domateştir. Ne yazık ki şimdiki bahçevanlar ekmiyorlar.

40 sene evvelki meşhur turşucular

— Eskiden birçok meşhur turşucu vardı. Bunlar neden azalıyor? Yeni turşucular da çıkmıyor. Sebepleri?

(Devamı sahife 7 sütun 4 de)

Yeni tramvay hatları

Maçka tramvayı Dolmabahçeye indirilecek

Maçka tramvaylarının Valdeğemesi. Akaretler yoluyla Beşiktaş'a indirilmesi için eski bir proje vardı. Yapılan tedkiklerde bu yokuşun darlığı ve meyli dolayısıyla tramvaylar için müsaid olmadığı anlaşılmış ve tramvayların Maçkadan Bayıldım yokuşunu takip ederek Dolmabahçeye inmesi, orada Bebek hattıyla birleşmesi muvafık görülmüştür.

Bu hat yapılıncâ Maçka, Nişantaşı tarafında oturanlar İstanbul'a inmek için yeni yoldan istifade edecekler, bu suretle Beyoğlu tramvaylarının yükü azalacaktır. Maamafih iş şimdiki tasavvurdan ibarettir. Ray ve sair malzeme mevcut olmadığı için inşaata başlanamayacaktır.

Okuyan çocukların yazılması

Bu ayın 3 İnci cumartesi günü yapılacak olan ilk tahsil çağındaki çocukların tahriri hakkında muallimlere direktifler verilmiştir.

Şehrimizde tahrir o gün sabahleyin saat 8 de başlayacaktır. Akşam saat 17 ye kadar ikmal olunacaktır.

Odun taşırken kavga ettiler

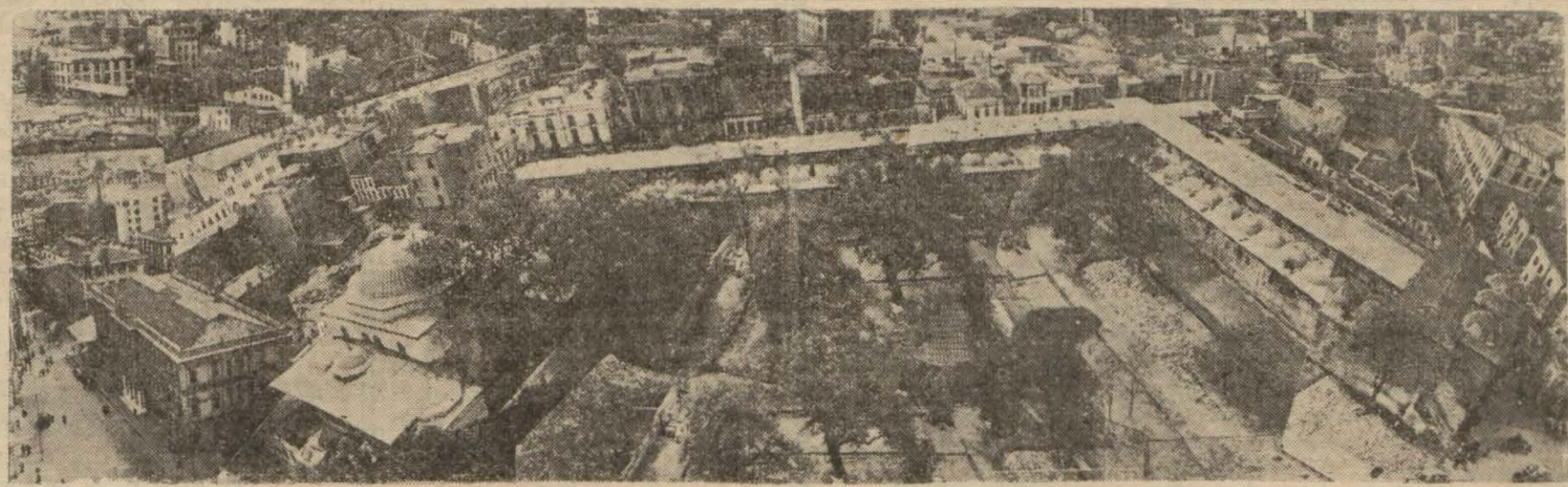
Şişli kahvelerinden birinde yatıp kalkın İbrahim evvelki gün arkadaşları Kemal ile birlikte odun taşırken kavga etmişler ve birbirlerinin başlarını taşlarla yaralamışlardır. İki yaralı nezaret altında hastaneye kaldırılmışlardır.

Şikâyetler

«Tramvay beklerken islanıyoruz»

Kabataştan Karaköy elhetine giden tramvay durağının bulunduğu yerde — buraları imar edilmeden evvel — bir bakkal dükânı vardı. Halk ve buradaki İnönü kız lisesi talebesi, yağmurlu günlerde, tramvay beklerken bu bakkal önündeki, çinko yağmurluğun altına sığınarlardı. Muhterem belediye reisimizin himmeti ile buraları tanzim edilirken, tabiatı ile, bu bakkal dükânı da yıkıldı. Etrafta altına girilecek başka bir çatı kenarı olmadığundan, böylece yegâne sığınacak yer ortadan kalkmış oldu. Tramvayı yağmur altında beklemeye mecbur kalıyoruz.

Önümüz kış, tramvay seferleri de eskisine nisbetle çok azaltılmış olduğundan, halkın uzun müddet eziyet çekmemesi ve hastalanmaması için, bu mevkie fistü kapalı bir yer yapılmasını bütün bu semt halkı ve mektepliler namna dileriz. A. E.

Belediye Bahçekapıda, İş Bankasının arkasındaki şemsiye tamircileri, ayakkabı boyası gibi malzeme satan dükânları yıktırması, caddeyi genişlettiği gibi evvelce yıkılmış olan hamam yerile birlikte burada bir meydan da vücuda getirmiştir. Meydanın tanzimine başlanmıştır. Yukardaki resimde bu meydan görünüyor.

Bay Amcaya göre...

— Resmî işlerde rütbeler küçükten büyüğe doğru yükselir bay Amca...

... Meselâ bir memur, âmir oluncaya kadar...

... Bir çok küçük rütbelerden geçer...

... Fakat bu rütbe nehri sanat âleminde tersine akar.

... Meselâ bir şiir heveslisine verilen ilk paye «Dâhî» dir!.. Neden böyledir dersin?..

B. A. — Bir sanat ömrünün sonunda deha mertebesine ermek şüpheli olduğu için!..

Fikir ve San'at

Michel de Montaigne

Ticaretle büyük bir servet toplamış, sonra asalete girmiş bir ailenin çocuğu — Dünyayı ve kendi ruhunu tahlil ederken beşeriyeti mükemmel anlatan bir filozof — Resmî şeref ve ikbal — Ölmez bir eser: «Tecrübeler.»

Yazan : İZZET - MELİH DEVRİM

22 Temmuz 1941 tarihli «Akşam» da, François Rabelais'e dair makalelerimin birincisinde diyordum ki: Rabelais ile Montaigne, bu sünunlarda bir kaç defa bahsi geçen frenk «Renaissances»ının en mühim nâsirleridir. Fransa'da nazım, «Pléiades» şairlerinden ve Malherbe'den çıktığı gibi nesir de, Pantagruel muharriri ile Les Essais filozofunun dehlâzlerle uğrularak müttekâmil şeklini almıştır.

Bugün, uzunca bir müddet başka zeminlerde doluştuktan sonra Fransız klâsiklerine dönerek Michel de Montaigne'i anlatmaya başlayacağım. Vaktiyle edebiyat kitaplarından öğrendiklerime, yeni okuduğum iki eserin usarelerini eklemek isterim:

1928 de genç münekkid Jean Prévost tarafından yazılan Montaigne'in Hayatı, büyük edibin eserinden ziyade hüviyetini ve ruhunu aydınlatıyor. «Institut» âzasından Fortunat Strowski'nin Montaigne'i ise (1938), tarihler ve vesikalarla dolu, mufassal bir ilim kitabıdır. Böylece, san'atkâr Prévost ile Profesör Strowski birbirlerini tamamlıyorlar.

Michel de Montaigne, 1533 tarihinde, Périgord eyaletinde, Montaigne şatosunda doğdu. Bu vâsi aziz malikâne, toptan balık ihracı ticaretle zenginleşen dedesi Ramon Eyquem tarafından satın alınmıştı. Michel'in babası Pierre, yirmi dört yaşında iken resmen «asıl» olarak tanınmış ve yeni asaletini parlatmak için İtalya seferlerinde senelerce askerlik etmişti. Pierre Eyquem, cedleri Yahudi olan Antoinette de Louppes isminde bir Portekiz'li kızla evlenmiş ve karısının getirdiği para çeyiziyle zaten mühim olan servetini arttırmıştı. Bu Pierre Eyquem, âlimler ve filozoflarla yaşamayı seven, garip talim ve terbiye fikirleri besleyen bir zattı. Evvelâ, Michel'i halka ısındırmak emeliyle bir köylü ailesi nezdinde büyüttü. Sonra, oğluna bir «humanistes» tahsil vermeğe karar vererek, frenkçeden önce, zamanının bilgi ve san'at dilini, lâtinceyi öğretti. Ürkmeden, talih bir hava içinde uyanmış diye her sabah Michel'in başucunda musiki çaldırması Bu hoş ve zarif adam Bordeaux Belediye reisi olunca, bu şehir parlamentosundaki mevkiini oğluna devretti; Michel yirmi bir yaşını henüz bitirmişti. Kolej ve Üniversitede okuyarak mantık ve hukuku öğrenmiş olmakla beraber Michel'in hâkim mesleğine istidadı zaıftı. (O devirlerde Fransa'nın muhtelif yerlerindeki parlamentolar yüksek mahkeme mahiyetinde idi.) Bu suretle müstakbel Essais muharriri on beş senelik parlamentonun hayatına büyük bir kısmını Paris'te, Kralın sarayında geçirdi. 1571 de babası öldü; Pierre Eyquem'in malikâneleri ve serveti yedi çocuğu arasında taksim olundu ve Michel, kardeşlerinin en büyüğü sıfatıyla, Montaigne şatosunu ve etraftaki çiftlikleri aldı.

Resmî vazifesinden ziyade edebiyat ve felsefeye hürriyet ve istiklâl ile âşık olan Michel artık parlamentoda kalamazdı; hemen istifasını verdi ve evine çekildi. (Michel, Bordeaux parlamentosunda Etienne de La Boétie ile tanışmış, güzide şair ve filozofu derin bir şefkatle sevmişti. Michel'in hayatında ve eserinde kuvvetli izler bırakarak genç yaşında ölen bu caziz dosttan ileride bahsedeceğiz. Yalnız şunu söyleyelim ki iki asıladayı birbirine yaklaştıran şey, kadim eserlere, yani Yunanistan ve Roma medeniyetine karşı duydukları sevgi olmuştur. Michel ve Etienne yalnız felsefelerini değil, yaşayışlarını da eskilerin nazariyelerine ve görüşlerine uydurmak isterlerdi.)

Michel de Montaigne, şatosunun bir kulesine yerleştirdiği kütüphanesine otuz sekiz yaşında kapandı; mütemadiyen okudu; kitaplardan ve dünyadan topladığı fikirleri, müşahedeleri yazdı ve yavaş yavaş Les Essais (Tecrübeler) in ilk iki cildi meydana çıktı.

Montaigne, ilk defa olarak 1580 de bastırıldığı eserini Kral Üçüncü Henri'ye bizzat götürdü. Tecrübeler'de, insanların zâfları ve ihtirasları, siyasi istibdatla dinî taassubun fenahlıkları «reybi» bir eda ile fakat şiddetle gösteriliyordu. Bununla beraber hükümdar kendisine rütubeler ve ünvanlar verdi. (Michel, gençliğinde, babasının arzusu üzerine, 1432 de ölen İspanya'lı Raymond de Sebonde'un Tabii İlimi Kelâm'ını lâtince den frenkçeye çevirmişti. Lâkin Essais'lerden evvel, eser yazıp nesretmeği pek düşünmemişti. Muharrirlik hevesi, La Boétie'nin kendisine bıraktığı yazıları bastırırken ve bilhassa Plutarque'in ahlâki eserlerinin mükemmel tercümesini okurken uyanmıştı.)

Montaigne, Essais'lerini çıkarınca bir kaç ay Paris'te kaldı, eğlendi, edebî muvaffakiyetinin zevkini tattı ve uzun bir seyahate başladı. Evvelâ böbreklerini tedavi için su kasabalarını dolaştı; sonra İsviçre yoluyla Almanya ve İtalya'ya gitti. (Bu seyahatin rüznamesi on sekizinci asırda neşrolunmuştur.) Roma'da iken, Bordeaux şehrinde memleketine intihabını haber aldı. Bu memleketinin bahşedebileceği en büyük şerefti. Michel Fransa'ya döndü; işe başladı. Bu münasebetle Parlamentoda söyledigi nutuk kısmen olsun nakledilmeğe değer:

«İfendiler; beni şehrîz emniğine seçtiniz. Kral, bu mansabı kabul etmemi istiyor. Tayinimden dolayı pek mütehemim... Fakat sizlere kenâmi, olduğum gibi, sadakat ve samimiyetle anlatmak emelindeyim: Benim ne hafızam, ne uyanıklığım, ne tecrübem, ne kuvvetim var... Kin, ihtiras, hisset ve şiddetten de uzaktım. Sizler için çalışmayaçam söylemek istemiyorum; hastalığın ve yaşın alıp götürmediği kudreti, resmî vazifelerime hasretmek emelindeyim. Ancak gayretim, hattâ memdub görünen ihtiraslara sapanılmıyacaktır; başkalarının ihtiraslarmı da benimsemiyeceğim.»

Michel de Montaigne, en müşkül şartlar, en vahim hâdiseler arasında yurduna bir kaç sene hizmet etti ve yine inzivasına çekildi. Tecrübeler'ine bir çok parça ekledi; üçüncü bir cild çıkardı ve fikir çalışmalarna devam ederken 1593 de uykuya dalar gibi, dünyaya gözlerini kapadı. Felsefeyi ölüme hazırlamak diye tarif eden, hayat ve kâinat karşısında «ne bilirim?» diyen reybt ve rind Montaigne, benliğini, fikir ve gönlünü teşrih ederken bütün beşeriyeti anlayıp gösterdiği için ölmez bir eser bırakmıştır.

Bu makalem, kısa bir hülâsadan ibarettir; ileride çıkacak yazılarıma mevzuun esaslı tafsilatını, manalı ve cazibeli özünü koymaya çalışacağım. İZZET - MELİH DEVRİM

RADYO

Bugünkü program
12.30 Program, 12.33 Şarkı ve türküler, 12.45 Ajans haberleri, 13.00 Mahur, hlezkâr ve hlezkâr makamlarından şarkılar, 13.30 Karışık program (Pl.), 18.03 Dans müziği (Pl.), 18.30 Yaylı, tanbur ve kanun ile saz eserleri, 18.45 İncesaz faslı 19.15 Yeni şarkılar, 19.30 Ajans haberleri, 19.45 Konuşma, 19.55 Oda müziği (Pl.), 20.15 Radyo gazetesi, 20.45 Bir halk türküsü öğreniyoruz, 21.00 Ziraat Takvimi, 21.10 Muhtelif şarkılar, 21.30 Temsil, 21.45 Senfonik orkestrası, 22.30 Ajans ve para borsası haberleri, 22.45 Cazband (Pl.).

4 İkinciteşrin salı sabahı
7.30 Program, 7.33 Hafif program (Pl.), 7.45 Ajans haberleri, 8.00 Senfonik parçalar (Pl.), 8.15 Evin saati, 8.30 Senfonik parçalar. (Pl.).

AKŞAM

Abone ücretleri

	Türkiye	Enebi
Senelik	1400 kuruş	2700 kuruş
6 Aylık	750 »	1450 »
3 Aylık	400 »	800 »
1 Aylık	150 »	— »

Posta İttihadına dahil olmayan encebi memleketer: Seneligi: 3600 altı aylığı 1900 üç aylığı 1000 kurustur

Telefonlarımız: Başmuharrir: 20565
Yazı isleri: 20765 — İdare 20681
Müdür: 20497

Şevval 13 — Hızır 182
S. İm. Gü. Ög. İki. Ak. Yat.
E. 11.49 1.29 6.54 9.41 12.00 1.33
Va. 4.54 6.34 11.58 14.45 17.03 19.37

İdarehane Babiâli civarı
Acımsuluk Sokak No. 13

Nişan merasimi
Edirne valisi Ferid Nomer'in kızı Piraje ile İstanbul barosu avukatlarından Mithat Benker'in nişan törenleri evvelki akşam Tokathyan salonlarında yapılmıştı. Saadetler temenni ederiz.

İstiklâl Caddesi
KOMEDİ KISMI
Bu gece saat
20.30 da
K Ö R
D Ö Ğ Ü Ş Ü

KONSERVATURA, T A R İ H İ
KONSERLERDEN ikincisi
Zekâi Dede — Dellâl
Zade — Emin Ağa
Mustafa Çavuş
4 İkinci teşrin salı saat 21 de
Şehir Tiyatrosu Komedi kısmında

SES
Sinemasında
Şayanı Hayret
ISABEL
Film, Muzafferane bir muvaffakiyetle devam ediyor.
Gidip görünüz.

BALIKÇININ
KARISI
ŞARK
Sinemasında
Gördüğü fevkalâde râğbet ve talep üzerine
Üçüncü haftasına
Başlıyor
Suarede numaralı yerlerinizi gündüzden temin ediniz.
Telefon: 40380

Ev, Apartman kiralamak için
«Akşam» in Küçük İlanları en süratli ve en ucuz vasıtaadır.

Bağ, bahçe ve ev ziraati

Çam tohumu ne vakit ekilir

Çam ağaçları tohum ve nadiren çelikle yetiştirilir. Çelik yapmak için sıcak camekân ister. Başka türlü çam reçineli dahmın kökleştirilmesi kolay olmaz. Fakat en kolay tohumla yetiştirmektir. Çam tohumları kalın kabuklu ve sert olduğu için bunları katlama ameliyesine tâbi tutmak faydalıdır. Bu ameliye büyük bir sakı için bir kat dere kumu ve üzerine bir sıra tohum koymak ve yine üzerine bir kum tabakası sermek suretile sakıyı ağızına kadar doldurmaktan ibarettir. En üstte 1-2 santimetrik kum tabakası koymalı ve iyice soluyarak bahçenin bir köşesine bırakmalıdır. Çam kozalakları kolaylıkla açılabilir için bunları güneşte tutmak veya soba, ocak, fırın gibi sıcak bir yerde bulundurmamak lazımdır.

Açılan kozalıklardan tohumları birer birer çıkartmak mümkündür. Çamıardan bazıların tohumları küçüktür. Mazi, servi, porsuk, ardiç ve dağ çamı gibi olanlar. Fakat bir kısmının tohumları büyüktür: Fıstık çamı, Markrokarpa çamı, sedir, köknar, ladin gibi. Tohumları en zor çıkan dahi büyüklü tohumlu olurlardır. Katlamaya tâbi tutulmuş tohumları subatta kumdan çıkardığınız zaman, bunların çatlamış veya çatlamaz üzere kabarmış olduğunu görürsünüz. Bunları küçük saklılara veya fidelik yahut yastıklara ekiniz. Her halde toprak biraz kumlu olmalıdır. Resim fıstık çamından biridir.

Karanfilden kış çeliği yapılır

Karanfilden her mevsimde çelik yapılabilir. Fakat en müsait zaman ağustostan nisana kadardır. Ağustosta yapılan çelikler artık tamamile kökleşmiş ve sürmeğe başlamışlardır. Bu aydan sonra yapılacak kış çeliklerini havalarm soğumasından dolayı camekânda yapmak lazım gelir. Fakat Akdeniz ve Ege bölgelerinde bu mevsimde açıkta da karanfil çeliklebilir.

Karanfil taze gübreden hoşlanmaz. Yumşak toprağı sevmek. Havasız yerlerde yaşayamaz. Bunun için rüzgârlı, güneşli yerleri tercih etmelidir. Çelik için kullanılacak toprak harcı üç kısım kırmızı ve killi toprak ile bir kısım ince dere kumudur. Yalnız dere kumunda da çelik köklenir. Fakat bu çelikler kuvvetli olmazlar.

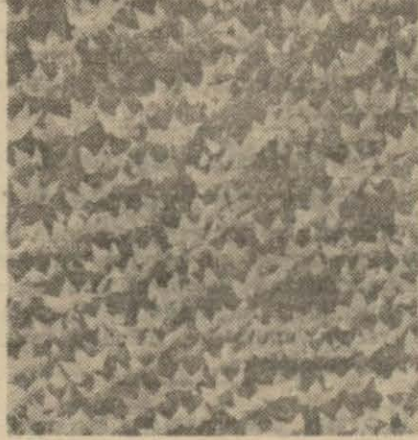
Çelikleri bir tahta kasa içinde yapmalıdır. Bu kasaları kar yağmıca kadar, yahut havalar sıfırdan aşağı bir dereceye kadar soğuyunca açıkta tutup sonra soğuk camekâna veya limonluğa almalıdır. Köklenen ağustos çeliklerini şaşırtma yaparak ve bu sırada sürgün uçlarını kırarak daha fazla kök yapmasını kolaylaştırır. Her çelik, fidanın dip ve orta kısım dallarından alınmalıdır. Çelikleri dikerken koparıldığı yerin üzerine raslayan 1 - 2 yaprağı da dibinden koparmalıdır. Köklenme, bu yara yerlerinden husule gelmeğe başlar.

Erkek çiçek ve dişi çiçek

Nebatlarda erkeklik ve dişilik olduğunu bilirsiniz. Bir çiçekte hem erkek âza hem de dişi âza bulunur. Fakat bazı cins nebatlar vardır ki; bir çiçekte yalnız erkek, diğer bir çiçekte yalnız dişi âza bulunmaktadır. Bu gibi nebatlarda bu çiçeklerin yardımı olmazsa, yahut insanın müdahalesi bulunmazsa nebatın meyva vermesi kabil olmaz. Erkek çiçekte bulunan azaların uclarında bir torbacık bulunur, bu torbacığın içi Pollen denilen maya tozu (çiçek tozu) ile doludur. Bu toz, dişi çiçekteki ucu tatlı bir su ile ıslak kabarcığın veya dilin üzerine dökülerek şişer ve çatlayarak içinden sıyan bir mayı dişi azanın kaidesindeki yumurtalıga akar ve orada yumurtalarla kaynaşarak tohum meydana gelir ve şişen yumurtalık meyveyi husule getirir.

Çiçekleri ayrı ayrı nebatlar üzerinde olan ağaçlardan erkek olarak baba incir, dişi ve çiçek inciri, hurmalar vardır. Kar topunda erkeklik ve dişilik yoktur. Kabak, kavun ve karpuzda hayrda erkek ve dişi çiçek ayrı ayrı dallarda veya bir dalın muhtelif kısımlarında bulunur. Erkek çiçekler daha küçük fakat dişiler daha gösterişlidirler.

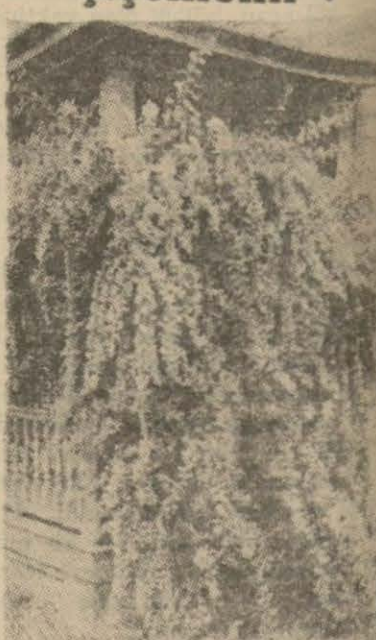
Kızaran ağaçlar

Son bahar, yaprakların sararma veya kızarmasına sebep olur. Ömürleri uzun süren nebatlarda yapraklar sararır. Yarıyeşil rengi meydana getiren klorofilin terkihi değişerek İksantofil haline geçerek sararma başlar. Fakat bu sararma kurumak değildir. Bazı nebatlarda olduğu gibi yapraklar daima sarı renkte kalırlar. Bazıların ise yaprak kurur ve dökülür. Kızarma dahi böyledir. Ancak kızarmada klorofil Eritrofil terkihini alır. Bu kızarma nebatların son bahar manzarasını teşkil eder ki çok makbul bir renktir.

Bazı nebatlar kızarmaya çok müsaittir. Ağustostan itibaren birinci kânuna kadar kızarmış olarak kalır ve sonunda dökülürler. Bunların arasında sarmaşık olanlar da vardır. Meryemana asmaları, Amerikan asmaları gibi. Sarmaşık viçi asmaları (resimde gördüğünüz) gibi. Sakız ağacı, sumak, tesbih ağacı, Larjestremia ağaçlarının yaprakları kızarır. Mazarların bazı çeşitlerinin de yapraklarının uçları sararır. Çınar, at kestanesinin sararan yapraklarını Avrupa'da muazzam surette kurutup cam vazolar, şekerlikler üzerine yapıpstrarak süs eşyası gibi kullanırlar.

Ağaçlar kaç defa çiçeklenir ?

Bazı ağaçlar vardır ki, senelerce iki defa çiçek açarlar. Bunların bir kısmı her sene iki defa ve bir kısmı da sonbaharda havalar müsait olduğu senelerde ikinci defa çiçeklenirler. Bittabi yediveren denilen güller bu kaideden müstesnadır. Bu cins güllerin kısım bile hattâ karlı havalarda dahi çiçek verdikleri vardır. İlkbaharda yapraklarından evvel çiçeklenen ağaçların bir çoğunda, yazın ve yaz sonunda yahut sonbaharda yapraklar henüz dökülmeden evvel ikinci defa çiçeklenmektedir.

Bu ağaçların yaprakları arasından çıkan çiçekler son turfanda olduğundan hoş gider. Sarımsak mavimsalkım, sarı salkım, beyaz salkım denilen akasya, hanımeli, erguvan, çiçekelması, japonayvası, çiçekergüğü, kanaryagülü, ispriza çeşitleri gibi iki defa çiçeklenme, ağacın kuvvetli büyümeğe olduğunu, iyi beslendiğini gösterir. Böyle ağaçlardan tohum ve çelik alarak bu çeşitleri üretmelidir. Fakat almak tohumların birinci yani ilkbahar çiçeklenmesinde husule gelecek tohumların olmasına dikkat etmelidir. Çelik için de dikkat edilecek nokta üzerinde ikinci defa çiçek açmış dallardan çelik intihap edilmesidir. Resimde hanumelini görüyorsunuz.

Sorunuz, söyleyelim!

Bağ, bahçe ve ev ziraati mevzularına aid müşküllerinize bu sütunda cevap verilecektir. Diğer ziraat mevzuları hakkında malumat istiyecek okuyucularımız, posta pulu gönderilirse mütehasısımız kendilerine mektupla cevap verecektir.

Düğün

Müteahhit Suphi Teşci kızı Mev'ide ile emekli muallim Hüsmü Erdem'in oğlu İstanbul üniversitesi umumi kimya doçenti Baha Erdem'in düğünleri 31 birinci teşrin 1941 cuma günü akşamı Tokathyan salonlarında tarafenim davetlileri arasında test edilmiştir. Genç evlilere saadetler dileriz.

Genç - İhtiyar herkesin iftiharla gördüğü film
Ebedî Şef : ATATÜRK — Milli Şef : İSMET İNÖNÜ
Umumi Harp — İstiklâl Mücadelesi
25 senelik dünya vakayini 2 saatte gösteren büyük Film
TÜRKÇE SÖZLÜ
1914 DEN SONRA
İlaveten: Türk sazile İstanbul hatıraları
ELHAMRA Sineması

BUGÜN
Beşiktaş GÜREL sinemasında
İki büyük film birden
1 - KALP SIZILARI 2 - YEŞİL GEHENNEM

En güzel yıldızlarım...
En nefis Şarkıların ...
En meşhur filimlerin kraliçesi ...
ALICE FAYE
DON AMECHE ve HENRİ FONDA ile beraber
Nefis ve şahane bir filimde sizi teshir edecektir.
ALTIN YILDIZ
(LILIAN ROUSSEL)
Önümüzdeki MELEK SİNEMASINDA
çarşamba

Yarın akşam **İ P E K** Sinemasında
Dünya edebiyatının olduğu kadar Türk dublajlarının da şaheseri
LADAMOKAMELYA
(KAMELYALI KADIN) Türkçe sözlü
Büyük bir aşkın, büyük bir maceranın romanı

İstanbul konservatuari- nın eski alaturka musiki konserleri

odunları; iki iskemle ilâvesile ki-
raları yükselen mobilyeli apart-
manları... hatırlattı.

Havadan para kazanmak İst-
tanbulda hoş görülen ayrı ve ga-
liba en kârlı bir iş halindedir.
Eğer Gaz şirketi de böyle bir ti-
caret yolunu tutmuşsa şehrin âde-
tine uymuş demektir..

Takdir

C. Ezine, genç şairlerimiz hak-
kindaki menfi düşüncesini de-
ğiştiren ve müsbet bir sanat hare-
ketinin bizde de varlığına kendisini
inandıran iki şairin şürlerini
— kendilerinden — dinledikten
sonra eyemi neslin varlıklarını di-
ye bir tetkik ve tenkit makalesi
yazdı.

Bir münekkidin kıyıda bucak-
ta, kesif ve yıldırımlı şöret bu-
lutları arkasında kalmış yıldızları
bulup meydana çıkarması büyük
bir hizmettir. Fakat kütlenin böy-
le kıymetleri takdir edip anlaması
için eserlerini — münekkidi gi-
bi — şairlerin ağzından dinleye-
bilmesi oldukça zorlu bir iştir.

Bunun için şür kitapları yerine
şür plâkaları neşretmek, daha doğ-
rusu şairleri zaman zaman ve yer
yer halkın karşısına çıkarmak
icâ eder ki bunlar da imkânsız-
dır. Şu halde hükümün kâğıt üs-
tündeki eserlere bakılıp verilme-
si daha yerinde olur. Bu, halkın
hakiki takdirine ulaştırılmak iste-
nen sanatkar için de daha kolay
ve daha emin bir vasıta olsa ge-
rektir.

İstanbul Konservatuari eski alatur-
ka musiki konserleri tertip ettiğini ve
birinci konserin büyük bir rağbet
gördüğünü gazetelerde okuduk. İst-
anbul Konservatuari bu gibi kon-
serlerle alâka derecesini tedkik etme-
den evvel bu eski musiki hakkında
birtakım söz söylemek isteriz.

Pederim merhum Mahmut Celâ-
lettin paşanın müezzini ve hanenesi
Hüsamettin efendi bu musiki de-
ğıştiren ve müsbet bir üstad idi. 15 sen-
e evvel vefat etmiş. Çok hoş ve iyi bir
adamdı. Onun vefatı eski alatur-
ka musiki son mümessilini kaybet-
mişti. Elinde büyüdüğü babamın bu
eski adamı alaturka musiki hakkın-
da uzun münakaşalar yapar ve
bazan canını sıkırdım.

Osmanlı edebiyatına ve eski lisan-
a cidden aşina idi. Sesi güzel olmamak-
la beraber eski ilâhi, beste, ve şar-
kıları, usul ve ifade bakımından, bü-
yük bir kudretle okurdu. Kendisin-
den eski alaturka musiki hakkında
pek çok malumat edinmiştim. Çok
müshkilpeş olan Hüsamettin mer-
hum katil bir lisanla eski beste ve
şarkıları okuyacak artık hanende kal-
madığını söylerdi. Hakikaten bu eski
ilâhi, beste, ve şarkıları okumak için
o zamanın usul ve ifade tarzını lây-
kiyla bilmek ve hayli çalışmak lâ-
zımdır.

Türk gençlerinin anlamalarına ve
sevvelerine imkân olmayan bu eski
musiki konserleri verilebilir. Hatta
çok güzel olanları vardır. Fakat bu-
nun için ciddi bir teşekkül vücuda
getirmek ve mevcut güzel sesli ele-
manları çalıştırmak lâzımdır. Bu mu-
sikiyi sevenler bir cemiyet teşkil edip
çalışabilirler. Bunun da ne derece
kâbil olduğunu ve muallimlik vazife-
sini görecek üstadların mevcut olup
olmadığını bilemiyoruz.

Muhakkak olan bir şey varsa, o da
şudur: Cumhuriyet hükümeti bu es-
ki musiki için bir konservatuari aç-
maz ve Devlet Konservatuari'nde, ud,
kanun, tambur çalanları yetiştiremez.
Maarif Vekâleti ise mekteplerde ilâhi
okutmaz.

Şimdi İstanbul Konservatuari'ne ge-
lelim. Bu müessesenin nizamname-
sinin başında şu yazılır:
(Garp musiksini yaymak ve eğze-
kütanlar yetiştirmek).

Henüz bir orkestrası bile mevcut
olmayan ve İstanbul gibi büyük bir
şehirimizi senfonik konserlerden mah-
rum bırakan İstanbul Konservatuari
eski alaturka musiki konserleri tert-
ip ediyor.

Bunun mânâsı vazife ve hedefinden
ayrılmaktır. Bu takdirde sebep ve
mevcudiyeti yoktur.

İstanbul Konservatuari'nin düny-
nın her yerinde olduğu gibi bir mu-
siki kütüphanesi vardır. Eski musiki
ve halk şarkılarının nota veya plâk-
larını toplar. Bunlar müstakbel bes-
tekarlarımız için ilham olacaktır.
Yoksa tahsisatından para sarfedip
eski alaturka musiki konserleri tert-
ip edemez.

Acaba, yarı eski alaturka musiki
seven bir vatandaş İstanbul Kon-
servatuari müdürüne müracaatla: Sev-
diğim eski musiki konserleri tertip
ediyorsunuz, sizi tebrik ederim. Ço-
cuğuma üd ders aldırarak istiyorum,
kaydını isterim demiş olsa ne cevap
verir?

Hayatta insanların her hareketle-
rinde sarif, ve mantiki olmaları lâ-
zımdır. Ankarada bütün şubeleri ih-
tiva eden bir Devlet Konservatuari
vardır. İstanbul Konservatuari pek-
âlâ ben de eski alaturka musiki ders-
leri vereceğim, ve gençlere sevdi-
ğim kararını verir, elemanlar yetis-
tirir ve tahsisatını bu uğurda sarfe-
der. Fakat ne o, ne bu; işte bunu ka-
bul edemeyiz.

Siyasi içtimai, ve kültürl hayatında
garp medeniyetini kabul etmiş insan-
lar. Resmî müesseselerimizi bu esas
üzerine kurmuş bulunuyoruz. Bunlar
prensipl ve esasatını keyfi olarak
bozmağa hakkımız yoktur. Hedefi-
miz Türk gençliğini en yüksek kültü-
re malik milletler derecesinde gör-
mektiir. Yaşlarımız itibarıla geldik
gidiyoruz. Her şeyi onlar için feda et-
tiğimiz gibi zevkimizi de feda etme-
tiyiz.

Aziz Çorlu

Edirne'de atıcılık müsabakaları

Edirne (Akşam) — Edirne'de bü-
yük başarı gösteren Gençlik teşkilâtı
bugün Vali Ferit Nomer tarafından
teftiş edilmiş ve teftişî müteakip ge-
çenlerde Ankarada yirmi beş min-
takanın iştirakinde yapılan atıcılık
müsabakalarında Türkiye atıcılık
birinciliğini kazanan Edirneli Sürey-
ya madalye ve diplomasını ve
bölgeye ait kupayı merasimle ver-
miştir.

Bunu müteakip Valimiz Ferit No-
mer sporcu gençliğe hitap eden kıymetli
nutkunda sporun faydalarını
bircir birer saydıktan sonra gençliğin
vücudlarını daima çelik ve sağlam
bulundurmalarının bugün için ol-
duğu kadar yarın için de büyük bir
kıymet ve lüzum ifade ettiğini söy-
lemiş, gençliği atıcılığa olduğu ka-
dar diğer spor şubelerine de teşvik
etmiş ve Türkiye atıcılık birincisi
Süreyyayı kıymetli başansından do-

Alman - Sovyet harbine dair izahlar

Kafkas cephesinin açılmasına doğru

Almanların Rostof önlerine gel-
miş bulunduğunu Sovyet tebliğle-
rinin de itiraf ettiklerine göre bir
«Kafkas cephesi» nin teşekkülün-
den bahsetmek ve onun müstakbel
durumunu incelemek mevsimsiz sa-
yılmaz. Esasen general Wavel'in,
ordusundan bir kısmını Kafkasyaya
sürdüğü veya süreceği hakkındaki
haberlerle Almanların Kırım yarım-
adasını zorlamaya kalkmaları da bu
yeni cephenin açılmasına delâlet
eden en mühim emarelerdir.

Filhakika eskidenberi biz İngiliz-
lerin Kafkasyada Almanların karşı-
sına çıkıp burasını müdafaa edecek-
lerine kani bulunuyoruz. Bunun bi-
rinci sebebi Kafkas, İran, Irak pet-
rollarını müdafaa etmek, ikinci se-
bebi de Kafkasyada kalacak Sovyet
ordusuna harbetmek imkânını
vererek Almanları bir cephede da-
ha mesgul eylemektir.

Yoksa İngilizlerin bu yandan Al-
manlara bir darbe indirmeye kal-
kışması, kuvvetlerinin azlığından
dolayı, beklenemez. Her ne kadar
Ortaçarkta İngilizlerin kuvvetlerini
750.000 - 1.000.000 kişiye çıkart-
tıkları söyleniyorsa da bu kuvvetin
bu derecelere kıymış bulunması ha-
linde dahi bu sahansı genişliği (Tob-
ruktan Afgan hududuna kadar) göz
önüne getirilirse kesafetin azlığı an-
laşılır. Binaenaleyh general Wavel
Kafkasyaya ayıracığı mahdut fır-
kalarını geri çekilen Rus orduları
bakiyesi arasına atarak eritmesi akla
gelemez. Olsa olsa Sovyetlerin
Kafkasyada kalan kuvvetlerini geri-
den destekliyerek Şimali Kafkas sil-
silesi boyunca çok kuvvetli bir mü-
dafaa hattının teessüsüne hizmet
edebilir.

Şurası da var ki bu müdafaa her-
ne kadar Almanları Bakü petrol sa-
halarını ele geçirmekten ahkoyarsa
da Volga sarkına çekilecek esas Rus
ordusuna petrol temin edemeyeceği
gibi, İngiltere ve Amerikadan gele-
ceği söylenen yardımları da sağla-
yamaz. Keza Rostoftan Kafkas sil-
silesine kadar devam eden, ve Ukr-
raynadan sonra Rusyanın en mün-
bit sahası olan, bir çok gıda ve de-
ğirmencilik sanayini ihtiva eden
Vlâdi Kafkas bölgesinin ve Grazmi

Kafkasya'yı ve Almanların muhtemel taarruz istikametlerini gösterir harita

Yazan
M. Şevki Yazman

petrol sahasının Almanlar eline ge-
mesine de mâni olamaz.
Almanlara gelince; son günlerde
Kırım karşı başlıyan cebri taarruz-
un açılacak Kafkas cephesiyle sıkı
alâkası vardır. Çünkü Kırım yarım-
adasının ele geçmesi, şindi Azak
denizi şimalini dolayarak Kafkasya-
ya varan yolu bu yarımadada üzerin-
den en az 500 - 600 kilometre kı-
saltacak ve bundan başka Kafkasya-
yada teessüs edecek cephenin ikmal
işlerini denizden yapma keyfiyetini
sağlayacaktır.
Asıl cepheye gelince; Hazer de-
nizine Karadeniz arasını gediksiz
surette kapayan Kafkas silsilesi si-
male karşı cidden ideal bir müdafaa
hattını teşkil eder. Bu silsile başca
üç noktadan geçilebilir:
1 — Karadeniz sahilini takiben
Batuma giden yoldan,
2 — Hazer denizini takiben Bakü-
ya giden yoldan,
3 — Silsileyi takriben ortasından
geçerek Tiflise giden yoldan.
Sahil yolları nisbeten münhat
araziden geçtiklerinden ve silsile
üzerinde hâkim noktaları ihtiva et-
mediklerinden Alman taarruzları-

sun yalnız bu yollardan yapılması
akla gelemmez. Binaenaleyh Kaf-
kas taarruzu ve hareketinin nihâ-
ri Tiflise giden ve eskidenberi «Gür-
cistan askerî yolu» adı verilen orta
yoldan yapılacaktır.

Tiflis yolu üzerindeki geçidin
2300 metre irtifanda, çok dar ve
çetin olduğu düşünülürse kışın Al-
manların burada harekâta girişecek-
leri şüpheli görülür. Azami bir ih-
timal olarak Almanlar Tiflis yolu-
na karşı harekât yaparak ve esas
kuvvetleri burada tutarak Vlâdi
Kafkas - Bakü (yani Hazer sahilini
takip eden yol) üzerinden ve eğer
bazı vasıtalar getirir veya ele ge-
çirebilirlerse Hazer denizi üzerinden
Baküya inmeğe çalışacaklardır. Ma-
amafih bu da çok müşkül görünür.
Bu sebeple galip ihtimal Al-
manların ilkbaharın harekâta müsait
aylarına kadar Şimali Kafkasyayı
ve Grazmi petrol sahasını (buranın
verimi senede 7-8 milyon ton ka-
dardır) ele geçirecek Hazer denizi-
ne varmak ve orada baharı bekle-
mektir.

Kafkas petrol sahasları ne olur?
Alman buralardan ne derece
kadar istifade ederler veya Ruslar
ne dereceye kadar tahribe muvaf-
fak olurlar. Bu, gelecek yazımızın
mevzuunu teşkil edecektir.

Havza'da güreşler

Müsabakalara birçok tanınmış pehlivan iştirâk etti

Havza (Akşam) — Türkiye'nin
tanınmış pehlivanlarından Kara Ali,
Mülâyim, Beşiktaşlı Habeş Kasım,
Gönenli Hamdi, İstanbullu Adnan
ve Adalı Mehmed pehlivanlar 26
Teşrinievvel pazar günü Samsun'dan
şehrimize gelerek, 5000 e yak-
kın seyirci huzurunda, kazamızda
bulunan tanınmış pehlivanlarla gü-
reş müsabakası yapmışlardır. Bu
heyecanlı güreş saat 13 de başla-
yıp, 17 de nihayete ermiştir.

Birinci tertip Adalı Mehmed peh-
livanla Havzalı Necip pehlivan 20
dakika mühletle güreşe başladılar.
Havzalı Necip pehlivan tuşla galip
geldi.

İkinci olarak, Havzalı Seyit Ali
pehlivanla Mülâyim 20 dakika ser-
bes alaturka güreş yaptılar. Netice-
de Seyit Alinin mağlubiyeti kabulü
ile bitti.

Üçüncü olarak, Beşiktaşlı Habeş
Kasım'la, Kara Ali pehlivan «Ameri-
ka serbes» güreşe başladılar. Netice-
de Habeş Kasım mağlûp oldu.
Dördüncü tertip 20 dakika müh-
letle, Havzalı Mahmud pehlivanla
Gönenli Hamdi pehlivan «Ameri-
kan serbes» güreş yaptılar, berabe-
re kaldılar.

Son olarak yine 20 dakika müh-
letle İstanbullu Adnan pehlivanla,
Hamamözü Adil pehlivanın yap-
tıkları «Amerikan serbes» güreşi de
berabere kalmak şartıyla neticelen-
miştir.

layı arkadaşları önünde tebrik et-
miştir.
Bu suretle Edirne gençlik ve
spor teşkilâtı güzel ve parlak bir
gün yaşamıştır.

İkinci Cebelüttarik

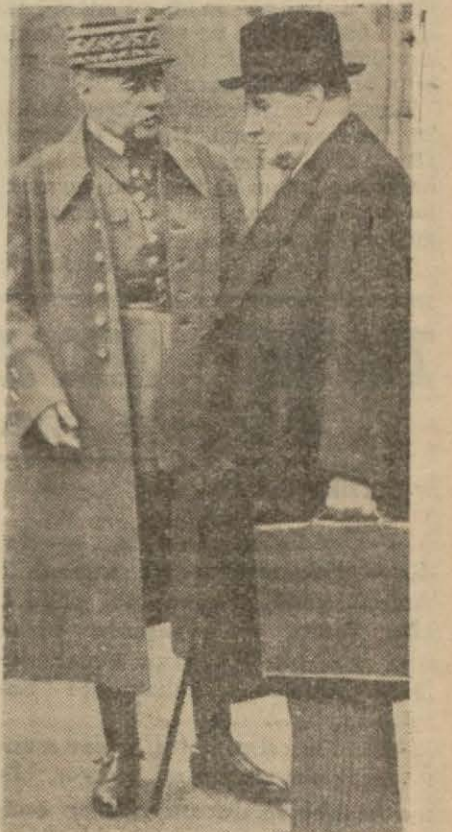
Fransada harp ve bozgun mesulleri- nin gönderilecekleri Portalet kalesi nasıl bir yerdir?

Fransada harp ve bozgun mesul-
lerini muhakeme etmek üzere teşkil
edilen Riom yüksek mahkemesinin
eski Başvekillerden Daladier, Blum
ve Paul Reynaud ile eski Dahiliye
Nazırı Mandel ve Fransa orduları
eski başkumandanı general Game-
lin'i müebbet kalebent cezasına
mahkûm ettiklerini telgraflar haber
vermişti. Bunlar Fransız ordusunu
iyi hazırlamak ve harbi idare et-
memekle itham edilmişlerdir.

Beş mahkûm Portalet kalesine
nakledilecekler ve orada kalacak-
lardır. Portalet Fransanın cenubun-
da, İspanya hududuna 16 kilometre
mesafedeki Sempert boğazına
yakın Aspe vadisinde, 794 metre
yüksekliktedir. Bu kalenin bir kısmı
de Urdos'dur.

Portalet kalesinin inşasına 1838
senesinde başlanmış, bu iş 1857 de
bitmişti. Kale kayaların içindedir.
Beş bin kişi alabilir. 1914 muhare-
besinden evvel kalede bir bölük
piyade askeri bulunurdu. Harpten
sonra bu askerlerin yerine yalnız bir
bêkçi bırakılmıştır. Bu bêkçi kale-
deki 2 topu da muhafaza eder.

Geçen yaz kaleye tatil müddetini
geçirmek üzere bir çok çocuk gön-
derilmişti. Buras, pek eski olmasına
rağmen elân sağlamdır. Portalet
kalesi Cebelüttarik kayasına benze-
tilir. Kaleye çıkmak güç bir iştir. Şo-
seden sonra beş saat tırmanmak lâ-
zımdır. Evvelâ bir köprü geçilir,
sonra kayalar arasında kazılmış 56
basamaklı bir merdiven çıkar. Bu-
nu müteakip bir uçurum kenar-

Uzun müddet Başvekallette
bulunan Daladier ve Başku-
mandan Gamelin harpten
bir kaç gün evvel görüşüyorlar

na gelinir. Uçurumun üzerinde bir
köprü vardır. Bu köprü geçildikten
sonra kalenin top mevzilerine gelinir.
Oturulacak bina buradan epey-
ce uzaktır.

Portalet kalesinin bulunduğu yer-
de kiş çok siddetli olur. Fazla kar
yağar.

Havadan para

Hava Gazı şirketi gaz yerine
hava satıyormuş!..

Bu iddia ne derece isabettir
bilmiyoruz amma, bize her yaz
sayfiyelerde geçen sayfiye alışve-
rşini; narhtan fazlaya satılan

Çinlilerin coğrafî bilgileri

Çinliler 16 ncı asra kadar Çin,
Japonya ve Hindistandan başka
kara parçaları olduğunu bilmiyor-
lardı. Avrupa ve garp milletleri
Çinlilerin tamamiyle meçhulü bulu-
nyordu. Çin tacirleri ve seyyahları
hiç bir zaman İrana ve yahut Mısır-
a kadar gitmemişlerdi. Yalnız kâr-
vanlarla gelen yolculardan Mısır ve
Arabistan diye iki memleket daha
mevcut olduğunu işitmişlerdi.

İlk Avrupa haritası, 1614 tarihinde

Riçi namında bir misyoner tarafın-
dan Çinde basılmış ve Çinliler için
umulmadık bir sürpriz teşkil etmiş-
tir. Misyoner Saosen eyaleti Çinli
valisi tarafından vaki olan rica üze-
rine harita üzerine muhtelif Avrupa
memleketlerinin isimlerini de yaz-
mıştır. Bu haritanın adı «Denizler
ve dağlar haritası» idi.

Çinliler, bu haritanın adına bak-
arak bütün bu memleketleri kendi-
lerinin sanıyorlardı.

Soyadlarının tarihçesi

Medenî memleketlerde herkes bir
soyadı almağa mecburdur. Bu mecbu-
riyet eski olmakla beraber, Elbe ada-
nında, Sen Hilda grup adalarında ve
İngilterenin şimalindeki bazı adalar-
da halkın soyadları olmayan birçok
yerler vardır. Birkaç sene evvel ekon-
omik sebeplerden dolayı Sen Hilda
adası halkı yurdlarını terk ederek İn-
giltereye göç ettikleri zaman hükû-
met makamları herkese birer soyadı
almalarını emretmiştir. Pirene da-
ğlarının kuytu köşelerinde de birçok
ahşelerin soyadları yoktur.

Türk idaresi zamanından kalmadır.
Meselâ, Köseivanof, Köse İvan oğlu,
Kocabaşef, Kocabaş oğulları, Uzunof,
Uzunoflu; İstanbulliski, İstanbullu;
Topalof, Topaloğlu; Dermencief, De-
ğirmencioğlu ve saire gibi.

Gegen seneler Bulgaristanda yüz-
lerce köy ile birkaç kasabanın türkçe
isimleri değiştirilirken türkçe olan
soyadlarının değiştirilmesi mevzuuba-
his edilmiştir. Bazı Bulgarlar türkçe
soyadlarını bulgarcaya tercüme ede-
rler bulgarcasını almışlardır: Meselâ,
Dermencief - Vodençarof, Topalof -
Kutsof olmuştur.

Harp zamanında Macar üniversitelerinin hizmetleri

Macar kız ve erkek üniversite tale-
besi şimdiki harpte gönüllü olarak
cephe gerisinde çalışıyor. Üniversite-
liler ekim ve biçimde köylülere yar-
dım etmektedirler. Birçok memurların
işlerini onlar görmektedirler. Üniver-
siteliler Rimasabad'da Rima nehrinin
mezasını açıp tesviye etmişler, Tran-
silvanyada 5 kilometre uzunluğunda

bir şose yolu yapmışlardır. Gene ün-
iversiteler, alışveriş hususunda paza-
ra çıkacak kimseleri olmayan fakir
halka da yardım ediyorlar. Kız üniver-
siteliler de, muallime, mürebbiye sifa-
tılı içtimai sahada çalışarak çocukla-
ra bakıyorlar, millî halk şarkılarını
öğretiyorlar.

Portakaldan benzini!

Cenubî Amerikanın gelen bir habere
göre Brezilyanın merkezi olan Rio
de Janeiro üniversitesi profesörlerin-
den Barbosa Vienna portakaldan pet-
rol ve benzini elde etmeğe muvaffak
olmuştur. Brezilyada bir tayyare bu
portakal benziniyle uçmuş ve çok yük-
sek bir sürat elde etmeğe muvaffak
olmuştur.

kallarm büyük bir kısmı evvelce ihraç
edilmişti. Harp yüzünden ihracat dur-
duğu için memleketinde çok portakal
kalmaktadır. İtalya bunlardan benzini
ve petrol elde etmeği düşünüyör.

Portakal benzini, alâdelâ benzini gibi
değil de lâtif bir levanta gibi kokar-
sa yolu tayyarelerinde her halde âdi
benzine tercih edilecektir!.. Harp de-
vam ederse kim bilir daha ne gibi ke-
şifler göreceğiz!

Cazbandlı nutuk!

Amerikada Texas hükümetinde açıl-
an âyan azalığına O'Daniel adında
biri seçilmiştir. O'Daniel âyan meclis-
inin müzakerelerine iştirak etmek
için Vasington'a gitmiş, fakat gider-
ker Texas'ın en çok sevilen cazbandı
da beraberinde götürmüştür. Bu
cazband beş erkek ve bir kadından
mürekkeptir. Vazifesi O'Daniel'in ra-
dyoda kendini seçenlere nutuk söyledir.
Her zaman birkaç güzel hava çalmaktır.
O'Daniel'in kanaati şudur: Bir âyan
âzası müntehiplerle daimi surette tem-
as halinde bulunmalıdır. Bunun da
en kestirme yolu her akşam radyoda

bir müsahabe yapmaktır. Bu müsaha-
beye bir cazband iştirak ederse dinle-
yiciler çok artacaktır.

Âyan âzası son müsahabesinde ge-
rek kendisinin, gerek karışının mem-
leketi ne kadar göreceklere geldiğini,
madam O'Daniel'in hep orada bırak-
tığı kanarya ile kırmızı balıkları dü-
şündüğünü söylemiş, Texas'ı birçok
methetmiştir. Bundan sonra caz takı-
mı birkaç Texas havası çalmıştır.

Cazband takımı şimdilik O'Daniel'e
pahalya mal oluyor. Fakat yeni âyan
âzası bunlara resmî bir iş bularak
yükünü azzaltacağı ümit etmektedir.

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

SIRA...

Pendikten trenle bindik. Gideceğimiz istikamette, sağ taraftaki kanapelerden birine yerleştik. Bizim hizamızda, fakat vagonun sol tarafındaki iskemlede almış, altmış beş yaşında kadar görünen bir adam oturuyordu. Yanındaki pencere açıktı. Tren hareket ettikten sonra yaşlı adam bu pencereyi kapatmak istedi. Fakat arkadaşım Meedi ondan evvel davranarak kostu:

— Siz rahatsız olmayınız efendim... diyerek pencereyi kapattı. Yaşlı zati derin bir hüremle selâmladıktan sonra yerine oturdu. Adamın oturduğu kanape ile bizimki arasında epeyce mesafe vardı. Konuştuklarımızı işitilemezdi. Buna ağmen arkadaşım sesini alçaltarak bana sordu:

— Şu zati görüyor musun?
— Görüyorum...
— Rica ederim ona dikkatli bak, amma çok dikkatli!

Dediğini yaptım. Hastalıklı bir adam benziyordu. Vaktinden çok evvel çıktığı belli idi. Sıhhatçe tamamıyla iflâs etmiş olduğu anlaşılıyordu. 60 - 65 yaşında ne erkekler görmüştü ki onlara hâlâ genç değıle bile orta yaşlı nazarı ile bakılabiliirdi. Fakat bu öyle değildi. İhtiyarlanmış, daha doğrusu çökmüştü. Yanakları çene kemiklerinden aşağılara kadar, pörsük pörsük sarıkmıştı. Bol çizgi den pörsüklenmiş cildi acayip bir mahlika almış hissinin uyandırıyor du. Yüzünün birçok yerlerinde tıklar vardı. Gözlerinin ferî uçuştu. Başında eski saçların birkaç telden ibaret olan hatırası kalmıştı. Omuzları öne doğru meyillmiş ve hafifçe kamburu çökmüştü.

Arkadaşına mırıldandı:
— Dediğini yaptım... Ona dikkatle baktim!

Meedi aynı yavaş sesle:
— Bu adam vaktiyle benim rakibim idi. Aşk rakibi... Aynı kadimla alakadardır oluyorduk. Şimdi bu karşında gördüğün ihtiyar beni bu aşk rekabetinde yerden yere çarptı. Bana dünyanın en büyük kıskançlıklarını, azabını, iskenencesini çekti. İklimizin de beğendiğim kadim beni değil, onu hem de delller gibi sevdi. Sevdiğim bu adam için yapıp tutuştu. Fakat benim yüzüme bile bakmadı...

Kambur, yanakları pörsümüş zata baktım, arkadaşına:
— Amma yaptın ha!.. dedim, inanamam buna...
Meedi sözüne şöyle devam etti:
— Bilirsin ki hiç yalan söylemem... Onun için sözlerimin doğruluğundan şüphelenme... Sana bahsettiğim vaka tamam 23 sene evvel geçti... O zaman ben on dokuzunda idim. Ve bu benim ilk aşkımdı. Sevdiğim kadın benden bir iki yaş büyüktü. Belki onunla aramızda birçok şeyler olabilecekti. Fakat işte tam o esnada karşına bu adam rakip olarak çıktı. Şimdi çökmüş, ihtiyarlanmış bir halde gördüğün insan yirmi üç sene evvel birkından fazla göstermişen harikulade yakışıklı bir erkekti. Onu gören herkes aynı hüküm veriyordu: Tam erkek, mükemmel erkek, erkek güzelliğinin timsali!

Rakibimin kadimlar arasındaki sükses de deşetti. Kendisine etraftan iltifat yağuyordu.

O, ben ve sevdiğim kadın aynı sayfiye köyünde orunuyorduk. Rakibimin adının Haydar olduğunu öğrenmiştim. Ve bir müddet sonra sevdiğim kadının bu Haydar uğrunda yapıp tutuştuğunu da anladım.

Ben tamamıyla haritadan silinip atılmışım. Uzun uzun takiplerim, hayran ve aşk dolu bakışlarım da artık para etmiyordu.

Elimde verseler bu Haydari bir kaçık suda boğacakım. En büyük emelim onun güzel yüzünü pamparça etmekti... Halbuki şimdi bu adam bak biraz ötemizde ve ne şekilde!.. Onun güzelliğini bozmak için kaç kere yolunu beklediğimi hatırlarım...

Bugün bunları düşündükçe kendi kendime şaşırıyorum. Kendi kendime: «Bu mu? diyorum, o delller gibi kıskandığım adam bu ha?.. Bu buruşuk, bu sarsak ihtiyar beni bir zamanlar gölgede bıraktı ha...»

Lâkin Haydar benim sevgilimden de

çabuk bükülmüştü. Başka çiçeklerin, başka güzelliklerin arkasında koşuyordum. Ve sevdiğim kadın kıskançlıktan delirmiş bir halde mütemadiyen onu takip ediyordu. Düşün bir kere, benim için ne müthiş bir manzara!

Halbuki bizim rakip, kadın kalbieri üzerinde taht kurmuş, saltanat sürüp gidiyordu.

Sevgilimi elimden alan bu adam için bin bir fenalık düşünmekle beraber bir yandan da ona hased, gıpta ediyordum. Ah onun yerinde olsaydım!.. Bütün emelim, idealim ona benzemektir... Onun gibi buyuklarım, geniş omuzlarım, iriyarı vücudum olmasam ne kadar istiyordum.

Halbuki nerede?... O zaman henüz çocukluktan kurtulmamış zavıf benüm ile bu iriyarı gösterişli adamın yanında bir fındık faresi kadar sönük, şanssız ve hiçten kalıyordum.

Nihayet bir gün rakibim arkasında birçok kırılmış kadın kalbieri burakarak ortadan kayboldu. Sevgilim, hayatında ilk sevdiğim kadın artık yalnızdı. Lâkin o kadar derin bir hüznün içinde idi ki yeni bir aşk gibi onun karşısına çıkamadım doğrusu!

Don Juan artık başka ufuklarda eğleniyordu. Bir gün onu Ada vapurunda görmüştüm. Yanında o kadar güzel bir kadın vardı ki kendi kendime:
— Ne mesud adam... Ne mesud adam!.. demiş ve içimi çekerek bakmışım.

Lâkin aradan uzun seneler geçtikten sonra bu adamı ihtiyarlanmış, mahvolmuş bir halde görürnce hem şaşmış, hem eski bir kinden dolayı sevmişim, hem de — ne garip bir hâletli ruhiye — sanki karşında bir güzel bina, bir güzel heykel yıkılmış gibi içinde hafif bir acı duymuştum. Nerede o güzel adam, nerede bu sarsak ihtiyar!.. Ne çabuk çökmüştü ki!.. Rakibime acımağa başlamışım. O artık silâhını teslim etmiş, mücahededen vazgeçmiş bir rakipti. Şimdi onun için vaktiyle düşündüğüm fenalıkları telâfi etmek maksadıyla kendisine elinden geldiği kadar hürmet gösteriyordum. Vaktile yüzünü bıcağa çizmek istediğim bu eski aşk rakibine karşı böyle hareket etmeği âdeta borç addediyordum.

İkimizin de gözleri öbür tarafta oturan ihtiyara dalıncı. Arkadaşım:
— Sana tuhaf bir şey söylüyeyim mi? Hâlâ bekârdır. Ve bu halyle hâlâ güzellere hayran hayran bakmaktan son derecede hoşlanır... Belki de hâlâ macera peşinde koştuğu da oluyor...
— Bu sıra trenimiz bir istasyonda durdu. Vagona gayet mânalı yüzü, genç, güzel bir kadın girdi. Bir kanapeye oturdu.

İhtiyar Don Juan şimdi onu, bir güzel vazoya, bir güzel resme, bir güzel heykelle bir güzel manzaraya bakarak gibi süziyordu.

Lâkin genç kadının bu nazarlardan sıklığı belli idi. Onun da gözleri Meedinin üzerinde uzun uzun duruyordu...

Bir aralık eski rakibi başını çevirip Meediye baktı. Bu gözlerde hased ve gıpta dolu idi.

Meedi de onlardaki mânâyı anlamıştı. Gülererek fısıldadı:
— Şimdi de o bana hasedide gıpta ile bakıyor ve Belki de içinden: «Ah şöyle olabilseydim!..» diyor... Ehhhh!.. Bu iş para ile değil, sıra ile... Vaktiyle ben de ona aynı tarzda az mı bakmışım?... Şimdi uzaktan bakıp yutkunmak sırası onun...»

Hikmet Feridun Es

YENİ NESRİYAT:

SAHNE ve SAHNE

Bu aylık sinema ve tiyatro mecmuasının ilkincesinin sayısı çıkmıştır. İçinde Selim Nüzhet Gerçek, İbrahim Hoyal, Hikmet Feridun Es, Kemal Kamil Aktas, İ. Galip Arsan, Vasfi Rıza Zoba, Früzan Cemali, Servet Moray, Kemal Arduman, Saicde Artemel'in vazaları vardır.

ŞUBEYE DAVET

Fatih askerlik subesinden: P. Tegm. Camcı Ali Mh. Naci Yusuf No. 2 yu. Camcı Ali Mh. Naci Yusuf No. 2 şubeye müracaatları.

Yemeklerin renginin iştah üzerinde tesiri

Isveçli bir mühendisin yaptığı tecrübe çok garib netice verdi

Isveçli Gunnar Stromberg adında bir elektrik mühendisi ötedenberi yemeklerin renginin iştah üzerinde tesir yaptığını iddia eder dururmuş. Mühendisin bu fikrini birçokları kabul etmez: «Yemekte esas lezzettir, rengin rolü yoktur» derlermiş. Stromberg fikrini sözle kabul etmeyeceğini anlayınca bir tecrübe yapmağa karar vermiş ve bir akşam ağızlarının tadını bilen yirmi kişiyi Stokholm'un büyük otellerinden birinde yemeğe davet etmiştir.

Misafirler sofrada yer aldıkdan sonra iptida ortaya, güzel kokular saçan bir tavuk suyu getirilmiştir. Herkesin tabağına tavuk suyu dağıtıldıktan sonra mühendisin bir işareti üzerine Metrodotel elektrik düğmesine basmış, ışıkların şekli değişmiştir. Bu defa adı ışıkların yerine kırmızı ve yeşil renkli ziya kaim olmuştur. Mühendis ayağa kalkarak küçük bir ârıza dolayısıyla buna lüzum görülüğünü ve salon kâfi derecede aydınlık olduğunu için yemeğe devam edileceğini, ahçının misafirleri memnun etmek için elinden gelen gayreti sarfettiğini söylemiştir.

Halbuki bir kaç dakika sonra salonda neşeden eser kalmamıştır. Kırmızı ve yeşil ışıkların tesiriyle bahk mürekkp gibi siyah,

hindi kan rengi, kuşkonmazlar menekşe rengi, bezelye mavi görünüyordu. Konuşma birdenbire durmuş ve ortaklık bir huzursuzluk başgöstermiştir. Davetlilerin yemeklere el sürmek istemedikleri anlaşılıyordu. Bir kadın şarap bardağını eline alınca bunu hintyağı gibi görmüş, yahud kendisi öyle zannetmiş, ve sofradan kalkarak tuvalet yerine koşmuştur.

Tecrübe bu suretle çok iyi netice verdiğinden mühendisin yeni bir işareti üzerine Metrodotel tekrar adı ışıkları yakmış, salon tabii manzarasını bulmuştur. Bunun karşısında çatal bıçaklar işlemeğe, çeneler açılmağa başlamış, neşe tekrar avdet etmiştir. Bir dakika evvel şarap bardağını hintyağı dolu zannile bırakan kadın bu defa aynı bardağı eline alarak kırmızı şarabını zevkle içmiştir.

Tecrübe yemeklerin renklerinin iştah üzerinde büyük tesiri olduğunu katli surette isbat etmiştir. Mühendis bundan şu neticeyi çıkarmaktadır: Sofraya çıkarılan bir yemek daima iyi renkli olmalı, tabağına iyi yerleştirilmelidir. Bu hal iştahı açar. Rengi kötü, karmakarışık yemekler ise bilakis yemek hevesini kapar.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi İlanları

Muhammen bedeli (8855) lira olan İdare Matbaasının bir senelik İhtiyacı buluncukta Haydarpaşada Gar Binası dahilindeki Komisyon tarafından kapalı zarf usulü ile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (664) lira (13) kuruşluk muvakkat teminat ve kanununun tayin ettiği vesikalara tekliflerini muhtevi zarflarını aynı gün saat (14.30) on dört otuza kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lazımdır. Bu işe ait şartnameler komisyonun parasız olarak dağıtılmaktadır. (9274)

Aşağıda cinsi, miktarı, muhammen bedel ile muvakkat teminatı yazılı malzeme açık eksiltme usulü ile satın alınacaktır. Eksiltme 17/11/941 pazartesi günü saat 11 de Sirkeci'de 9 İşletme binasında A. E. komisyonu tarafından yapılacaktır. İstekillerin muvakkat teminat ve kanunî vesakile aynı gün ve saatte karar komisyonu müracaatları lazımdır. Şartnameler parasız olarak komisyonun verilmeindedir.

Cinsi	Miktarı	Muhammen bedeli	Muvakkat Te. Lira
Pirinçli karo mozayik	15.000	1320	99
Pirinçli karo mozayik süpürgeliği	3.000		

İstanbul Orman Müdürlüğünden :

- Orman Umum Müdürlüğü merkez ve vilâyetler teşkilâtı için nümunesine göre muhtelif cins defterlerin basılması ve ciltlenmesi eksiltmeye konulmuştur.
- Bunların kâğıt, mukavvası ve kapaklık kâğıdı maliye kırtasına anbarından müteahhilde teslim olunacaktır.
- Tab ve içişlik muhammen bedeli «998» liradır.
- Eksiltme 18/11/941 salı günü saat 15 de İstanbul Orman müdürlüğünde toplanacak satınalma komisyonunda yapılacaktır.
- Muvakkat teminat 74 Lira 85 kuruştur.
- İstekiller bu işe ait şartnameyi ve nümuneleri İstanbul orman müdürlüğünde görülebilirler.
- Münakasaya gireceklerin muvakkat teminat makbuzu teslim olunacak malzeme mukabil «4540» liralık ikinci bir teminat, kanunî ikametgâh ve ticari ehliyet ve şirketlerin talebi halinde bunlardan başka 2490 sayılı kanununun 3 üncü maddesinde yazılı vesikalarla birlikte yukarıda gösterilen gün ve saatte mezkûr komisyonunda hazır bulunmaları lazımdır. «9543»

KONUŞAN MUMYALAR

Tefrika No. 100

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ

— Şevketim! dedi- Hayre bay kendini halka çok sevdirmiş. O hergün çarşuyı pazarı dolmuş ve memurları uzaktan yakından tarassut eder. Ondan herkes memnundur.

— Seyfi bayla Hayre bayın arası açıktı. Gerçi benim yanımda barışık gibi görünüyorsa da, ben onların barışıklığına inanmıyorum. Sen ne dersin bu işe?

— Kulunuz şimdiye kadar ikisinin arasında bir gerginliğe delâlet eder ufak bir emare bile görmedim, şevketim! Hayre bay çok iyi bir devlet adamıdır. Seyfi baya gelince, onun da harpte gösterdiği fedakârlıklara yakından şahid olduk. Bu iki değerli Çerkes beyinin son günlerde kardeş gibi geçindiklerini görüyorum.

Sultan Selim Seyfi bayı ötekinden fazla seviyor ve daima hilmaye ediyordu. Hayre bay onu birkaç kere atlamak ve tuzağa düşürüp padişahın yanından uzaklaştırmak istemişse de buna muvaffak olamamıştı. Onlar birbirlerini çekemezlerdi. Padişah da bunun farkında idi. Onların aralarının gergin olması matluptu; bu suretle arada dönen ve döndürülecek olan dolablar kolaylıkla meydana çıkıyordu. Yunus paşa padişahın fikir ve maksadını pek geç anlamıştı. O sanıyordu ki, padişahın onları iyi geçinmeleri matluptu. Halbuki, Selim ikisinin de aralarını hattâ bazen bizzat kendisi açar ve ortaya geçimsizliği, kıskançlığı icabettiren meseleler çıkarırdı. Bir akşam Selim, Yunus paşaya:
— Bu hususta senin kafan hiç işlemiyor. Ham bir meyva zamanla olur, kemale gelir. Fakat sen, bir meyvanın kemale geçmesinde de çoktan geçirdin.. hâlâ bu işleri vaktinde kavrayıyorsun, Yunus!

Diyerek, vezirinin cehlîni ve idaresizliğini yüzüne vurmuştu.

Hasılı Hayre bay ve Yunus paşa ne kadar uğraşılsa, padişahın (Kasrı Yusuf) ta şehre inmesine ve şehirden ikamet etmesine muvaffak olamadılar.

Selim, bütün bu dolaplar karşısında, sarsılmaz bir azim ve metanetle ufak bir inhina bile göstermemiş ve bildiğinden şaşmamıştı.

Selim (Kasrı Yusuf) da en güvenildiği kahramanları etrafına toplamıştı. Sarıca ve Kara Osman gibi yiğitler, Selimin hiç bir zaman ölümden yılmayan fedaileriydi.

Sarıca bu arada hâlâ (Şabaka) yı aramakla meşguldü.

— Padişahın acaba her şeyden haberi var mı? Devlet bay: «Ben kaleyi içinden fethediyorum!» diyor.

Kayıkçı, padişahla konuştuklarını farkında değildi. Selim kendini tahttan konuşmasına devam etti:
— Acaba Devlet bay, padişahın sarayına casuslar mı koymuş? Kaleyi içinden nasıl fethedecektir?

— Eğer duyduklarımız doğru ise Devlet bayın Kahirede çok kuvvetli bir eli varmış. Bu gizli elin kim olduğunu bilmiyoruz amma, Çerkesler kolay kolay çürük tahtaşa basmamaları... Bu el, her halde padişahın etrafında olsa gerektir.

— Yeriler, Mısırda tekrar bir Çerkes saltanatının kurulmasından memnun kalmır mı? Yoksa Türk idaresini mi tercih ederler?

— Şüphesiz ki, Türk idaresini tercih ederler. Çünkü Türkler Mısırda refah ve adalet getirdiler.

Sultan Selim kayıkta düşünmeye başladı. Devlet bay demek ki, bu gizli ele güveniyordu. Kaleyi içinden fethedecek olan bu gizli el acaba kimin eliydi?

Yunus paşa çok iyi Arapça bilmele beraber, bu muhavarenin esasını ele güveniyordu. İçinden kayıkçıya kızmağa başlamıştı. Yunus paşa bu gizli eli bilmiyor değildi. Hayre baydan başka kim olabilecekti? Devlet bay hiç şüphe yok ki ona güveniyordu.. uzaktan uzağa anlaşmazlıklarıydı. Hayre bay zahiren Devlet bayı düşman gibi görünüyordu; bunun sebebi meydana idi: Padişahı şüpheye düşürmek. Fakat, Yunus paşa bu işin iç yüzünü herkesten iyi biliyordu.. bildiği halde padişahın saklamak mecburiyetinde kalıyordu. Sarıca bunu sezmeğe başladığı için, bir arkadaşına:
— Yunus paşa padişaha ihanet ediyor.. birçok şeyleri bildiği halde saklıyor.. susuyor..

Diye derd yanıncı. O gün kayıkçı ile padişah arasında geçen bu konuşmaya en ziyade Sarıca alakalı göstermiş ve bu arada Yunus paşanın renkten renge girdiğini sezmeğe geçkinmişti. Belliydi ki, Yunus paşa kayıkçının sözlerinden memnun olmamıştı. Kayıkçı âdeta padişaha Devlet bayın gizli teşebbüslerinin iç yüzünü anlatıyordu. O güne kadar Selim'e çok defa hazırlıkları pek ehemmiyetiz bir şekilde anlatmışlardı. Kayıkçının verdiği malûmat hakikatın ta kendisiydi.

Gezintiden döniyorlardı.

Sultan Selim o gece sarayda bir toplantı yapacak ve çöl işini kumandanlarıyla bir arada görüşecekti.

Kayıkçı sahile yanaşuyordu.

Kayıkçı yelekini indirmişti.

Sahilde padişahı karşılamak üzere gelen haremağaluları saray nöbetçileri sıra ile iki yana dizilmişlerdi.

Kayıkçı ilkince Sarıca atladı ve padişahı elinden tutup kucaklamak istedi. Selim elini vermedi, oturduğu yerden birdenbire kalktı ve kayıkçı kenarına basarak sahile atlayacağı sırada ayağı kaydı, Nîle düştü.

Yunus paşa korkudan az kaldı küçük dilini yutacaktı.

— Aman şevketim, dikkat ediniz! Diye bağırıyorsa da, Selim iri ve ağır cüssesiyle müvazenesini kaybederek, suyun içinde çürümeye başladı. Kayıkçıkilerin hiç birisi yüzmek bilmiyordu, Sarıca sahilden bir ip attı, fakat padişah suyun içine dalmıştı, ipi tutamadı. Selim neredeyse herkesin gözü önünde boğulacaktı.

Sahil boyunca dolanan nöbetçilerden biri derhal Nîle atılarak padişahı kurtarmak bilmesine düştü. Onun da iyi yüzmemesi kendisini tehlikeye düşürmüştü. Bereket versin ki, kayıkçı yüzüne biliyordu:

— Merak etmeyin.. onu ben kurtaracağım.

Diyerek Nîle atıldı ve Selimin başını sudan dışarıya çıkardı.

Kayıkçı, kazazedenin padişah olduğunu o dakikada anlamıştı.

(Arkası var)

Selim Nîle nasıl düştü, nasıl kurtuldu?

Yavuz Sultan Selim bir gün kayıkla Nîle'de bir gezinti yapıncı. Padişahın yanında Yunus paşa ile Sarıca beyden ve iki muhafız askerinden bir de kayıkçıdan başka kimse yoktu. Hafif şimal rüzgârı esiyordu; kayık yelekini giidiyordu.

Yavuz o gün bu gezintiden pek ziyade memnun kalmıştı. Gezinti esnasında kayıkçı ile padişah arasında söyle bir konuşma geçmişti:

— Kaç senedir kayıkçılık yapıyor sun?

— Dört senedir.

— Ondan önce ne iş yapardın?

— Çölde deveci idim.. yolcu getirip götürürdüm.

— Kayıkçılık daha mı kârlî bir iş?

— Hayır. Deveçilik daha kârlîdir. Fakat, çölde dönmeğe cesaretim yok.

— Niçin?

— Bilhassa şimdi hiç gidemem. Devlet bay çölde yeni bir Firavun saltanatı kurmak istiyormuş.. önüne gelenin malını, hayvanını zorla alıyormuş. Çölde yaşamamın tadı kalmamış.

— Devlet bay yeni hazırladığı bu ordu ile yeni bir Mısır devleti mi kurmak istiyor?

— Evet. Bunu hâlâ anlayamadınız mı? Devlet bayın bütün emeli burada yerleşmek istiyen Türkleri Nîle dökmektir.

— Padişah buna fırsat ve imkân vermezse?..

EY KADER! Aşk ve macera romanı

Tefrika No. 70 Nakleden: (Vâ - Nû)

— Ümidin buysa nafile... — dedi. — Eski patron iyi adamdı... Amma, şimdiki onun gibi değil... Hem sonra, senin yaşında bizim işler gibi bir iş üzerine almak deliliktir yavrum... Sıhhatin de bozuk, üstelik...

Yürüdükleri nisbette, yollar muntazamlaşıyor, manzara açılıyor, bütün İstanbulun dekoru ayakları önüne seriliyordu.

Meliha, asabiylet:
— Bu saçmasapan sözleri bırak... Haydi sen, çiçeklerini mi alacaksın, ne yapacaksın yap... Eve dön... Yavaş yürüyorsun... Senin yüzünden geç kalacağım... — dedi.

Hakikatte, ondan ayrılıp teesürleriyle başbaşa kalmak istiyordu.

Galibe, bunu anladığı için ablasının koluna sarıldı. Mevzuu değiştirerek:
— Şu bizim Rüsuhi bey öyle iyi, öyle nazik, öyle hoş adam ki... Bil-

sen, abla... — dedi. — O benim yanımdayken asla canım sıkılmıyordun... Çok da okumuş... Bana hoş şeyler anlatıyordu... Daima bana senden bahsediyor... Seni gayet iyi kalbli ve gayet güzel buluyor.

Meliha, dalgın dalgın:
— Amma da yaptın ha... Benim neyerim güzel?

Ve bir gece evvel kendi kendini ayınada seyredenken aldığı itiba aklına geldi: Suratı somurttu. Gözleri çökmüştü. Yanakları hüznü ile sararmış gibiydi.

Acı acı mırıldandı:
— Bilmem, eskiden güzel miydim, Galibeciğim... Fakat şimdi... Şimdi artık katiyen güzel olmadığımı biliyorum... Ah...

V: sonra, başını kaldırarak:
— Adam sen de... Güzelliğin ne ehemmiyeti var, esasen... Bu yaptığın işi yapıyorum mademki... Güzelliğin ne lâzım... Çalıyorum çalı-

şabilmişim kadar... İşte hayat bundan ibaret... Galibe, bir müddet, ne cevap veremeyince bilemedi.

Ablası, hayatında ilk defa olarak, onun yanında böyle içini açıyor, büyük bir derdi olduğunu, müthiş bedbinliğe kapıldığını belli ediyordu.

Tekrar sordu:
— Nen var, kuzum?
Aynı cevap:
— Hiç.
Galibe ısrar etti:
— Söyle... Söyle kuzum...
— Haydi kuzum... Eve dön... Şimdi anlatamam... Başka vakit söylerim, başka vakit... Müsâid bir zamanda anlatırım.

— Her şeyi mi?
— Her şeyi...
— Yemin et...
— Vallahı...
Meliha, samimî idi.

Hemsiresine bütün hissiyatını anlatmağı hakikaten istiyordu. Bu tabiat güzelliği, bu şehir ihtiyamı, bu bahar letafeti, onun kalbinde bir açılmak, bir söylemek ihtiyacı uyandırmıştı. Kardeşinden başka da söyleyecek kimi vardı!

Bir müddet daba yürüdüler. Bir dükkânın vitrininde bir saat gördüler:

Yediye çeyrek geçiyor. Veznedar kız:
— Acaba nasıl karşılayacak?... Önlerinde bir adam vardı. Yavaş yavaş yürüyordu. Sabahın bu letafetinden istifade için gezmeğe çıkmışa benziyordu.

Onu tanıması da güç bir şey değildi.

İki kız birden haykırdılar:
— A... Rüsuhi bey... Erkek, isminin söylendiğini işitince, azsınz geri döndü.

Komşularını görüp o da tanıdı:
— Ay... Siz ha?... — dedi. — Pek amma, Galibe hanım! Bu saatte nasıl oldu da uyandınız. kalktınız, sokağa çıktınız?
Kız, izahat verdi:
— Hava o kadar iyi ki... Ablamla beraber yolda yürümek pek hoşuma gitti... Kendisiyle pek az beraber bulunuruz... Bugünü fırsat bildim.

Meliha:
— Evet! — dedi. — Fakat, bakınız. Rüsuhi bey! Galibe ne kadar zoruldu. Nefes nefese... O, böy-

le uzun yollarda süratli yürüyebileceklerden değil. Vaktimizi fena hesapladık... Geç kaldım... Kardeşimi size emanet ediyorum... Akşama tekrar görüşürüz.

Ve, cevap beklemeksizin, süratle ilerledi. Birkaç kere geri dönerek, arkada bıraktıklarına baktı. Onları eliyle selâmladı. Bir köşebaşında kayboldu.

Rüsuhi ve genç komşusu, kaldırımın ortasında Melihannın sokak dönmecinde kaybolmasına kadar kaldılar.

O kaybolunca, yürüdüler. Rüsuhi, bir şey söylemiş olmak için:
— Bu yollardan geçerken sizi mektepli sanmışlardır. — dedi.

— Evet... Bu taraflarda mektepler çok... Dolambaç yoldan geldik... Yolu bu kadar uzatmağa ben sebebiyet verdim... Ne yapalım? Ablamla o kadar nadir gezmeğe çıkıyoruz ki... Vah vah... Onu da geciktirdim... Ayağım çabuk değil...

— Hâlâ toplanamadınız.

— Öyle... Amma, geçen seneye nisbette çok iyileştim.

Cidden... Geçen sene âdeta hastaydınız.

Genç kız, muhabbet ve teşekkür dolu bakışlarını erkeğe doğru çevirdi.

— Tanıştığımız zamani hatırlarınız! — dedi. — O zaman adanmışlık yataklık hastaydım. Üflense düşecek bir halim vardı. Ablacığım endişe ediyordu. Fakat hislerim benden gizliyordu. Çok çabalıyordum. Beni kurtarmak için uğraşıyordum. Amma, hayli yese düşmüştü. Bilhassa akşamları, karanlık başınca, gözlerimden yavaşça yaşlar süzülüğünü fark ediyordum. Doktorlar, hatalığımı ne olduğunu iyice anlamıyorlardı. Verdikleri ilaçlar, tavsiye ettikleri kuvvetli ilaçlar pek pahalı şeyler olduğu için, ne yalan söylemeli, niçin asklamalı, kolaylıkla alamıyorduk. Ablam bana para vaziyetimin de ne olduğunu anlatmıyordu. Amma, bugün geçtikçe işlerin büsbütün fenalaştığını hissediyordum. Küçük bir odanın içinde yapayalnız kalıyordum. Akşama kadar, can sıkıntısından ölüyordum.

(Arkası var)

AKŞAM SPOR

Dünkü lig maçları

Mühim karşılaşmada Fenerbahçe Vefayı 2-0 yendi

Diğer maçlarda Beşiktaş, Beykoza; G. Saray, Kasımpaşa; I. Spor, Beyoğluna; Süleymaniye, Taksim'e galip geldi

Lig maçlarının altıncı hafta karşılaşmalarına dün Fener ve Şeref stadlarında devam edilmiştir. Havanın güzel olmasına rağmen, bu maçlar nispeten az seyirci takip etmiştir. Fenerbahçe stadında yapılan haftanın en mühim maçında sarı lacivertliler 2 - 0 Vefayı yenmişlerdir. Şeref stadında da Beşiktaş, Beykozu güçlükle ve ancak 1 - 0 kazanabilmiştir. Fenerbahçe stadında başyarah maçları sırasıyla bildiriyoruz:

Dünkü maçlarda Beykoz kalecisinin güzel bir kurtarışı

Puan cetveli

Takım	M.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.
Beşiktaş	6	6	—	—	24	4	18
G. Saray	6	5	—	1	29	4	16
I. Spor	6	4	1	1	11	5	15
Fener	6	4	—	2	16	5	14
Kasımpaşa	6	3	—	3	14	20	12
Vefa	6	2	1	3	8	9	11
Süleymaniye	6	2	1	3	10	16	11
Beykoz	6	1	1	4	5	16	9
Beyoğlu	6	1	—	5	5	24	8
Taksim	6	—	—	6	—	19	6

kalesi aynı tehlikelere maruz bulunuyordu. Bu arada Küçük Fikret ve Melih müteaddid gollük fırsatları, aceleleri yüzünden kaçırdılar.

Oyunun bu vaziyette nihayet bulacağı tahmin edilirken, tam 42 nci dakikada geriden uzun bir pas alan Melih Vefa müdafilerinin müdahalesine rağmen, topu sökerek Fenerbahçenin ikinci golünü de çıkardı. Ve müsabaka bu netice değişmeden 2 - 0 Fenerbahçenin galebesiyle nihayetlendi.

İstanbulspor 3, Beyoğlu 0

Şeref stadında ilk maç İstanbulsporla Beyoğlu arasında idi. Bu maç ümidin hilafına olarak çok çetin geçmiş ve Beyoğlusporluların iyi müdahalesi, İstanbulsporla birinci devrede gol çıkarmaya imkân bırakmamıştır. Bu suretle devre golsüz olarak sona ermiştir. İkinci devrede İstanbulsporlular ikisi Tarık, biri de Kadir vasıtasıyla üç gol çıkarmışlar ve maç da bu suretle 3 - 0 İstanbulsporun galebesiyle nihayetlenmiştir.

Galatasaray 9, Kasımpaşa 0

Günün ikinci karşılaşmasını Galatasaray - Kasımpaşa takımları yaptılar. Oyuna hakem Muzaferin idaresinde Galatasaraylılar başladılar ve hemen soldan yaptıkları bir hücumda 15 inci saniyede Mustafanın bir kafa vuruşu ile birinci gollerini kazandılar. Bu golden sonra Galatasaray hakimiyeti tesiste gecikmedi ve 20 nci dakikada Gazanfer ikinci sayıyı da çıkardı. Tekrar Galatasaraylılar tazyike başladılar ve 31 inci dakikada Mustafa, Galatasarayın üçüncü golünü de yaptı. Bu gollerden sonra oyun yalnız Kasımpaşanın müdahalesi halinde cereyan etmeye yüz tuttu.

35 inci dakikada Eşref penaltıdan dördüncü golü yaptı. Son dakikada Cemil'in çıkardığı beşinci golle, devre 5 - 0 nihayetlendi. İkinci devrenin başında Kasımpaşalı bir oyuncu, Enverle çarpışarak sakatlandı. Bu esnada oyun durdu; hakeme itirazlar yapıldı. Neticede Enver sahadan çıkarıldı. İkinci devrede, eksik olmalarına rağmen, tamamen hüküm oynayan Galatasaraylılar 4 gol daha yaparak maç 9 - 0 gibi açık bir sayı farkla kazandılar.

Beşiktaş 1, Beykoz 0

Günün son maçını Beşiktaş ve Beykoz takımları hakem Feridunun idaresinde yaptılar. Bu maçta iki taraf da şu kadrolarla çıkmışlardır: Beşiktaş: Mehmed Ali - Yanı, Feyzi - Çaçı, Hüseyin, Memduh - Eşref, Şükri, İbrahim, Kemal, Sabri. Beykoz: Bahadır - Kâmrân, Sadeddin - 8 Mehmed, Kemal, Cahid - Ömer, Turhan, Şahap, Sabahaddin, Fikret.

Oyuna Beykozun hücumları başladı. İlk dakikalarda hücumen hakimiyet tesisine muvaffak olan Beşiktaşlılar, Beykozun iyi oynayan müdahalesi önünde bir türlü gol yapmaya muvaffak olamadılar. 30 uncu dakikadan itibaren de Beykozular Beşiktaş kaleine tehlikeli inişlere başladılar. Devre Beşiktaşın hakim oynamasına rağmen, Beykozun iyi müdahalesi önünde ancak 41 inci dakikada semeresini

verdi ve Sabri takımının birinci golünü yaptı. Devre de bu şekilde 1 - 0 Beşiktaş lehine bitti. İkinci devreye Beşiktaşlılar başladılar. İlk dakikalarda her iki takım da canla başla çalışıyor ve Beşiktaşlılar daha üstün hücumlarına rağmen Beykoz müdahalesini geçmeğe muvaffak olamıyorlardı. Bu arada Beykozular muhakkak bir gol fırsatı yakaladılar, fakat Mehmed Ali'nin kafası bu gole mani oldu. Devrenin son dakikalarında Beykoz muhacimleri Beşiktaş müdahalesini çok sıkıştırdılar da gol yapmaya muvaffak olamadılar. Ve maç da ancak bir farkla 1 - 0 Beşiktaş lehine nihayetlendi.

İkinci küme maçları

İkinci küme maçlarına dün Şeref ve Fenerbahçe stadlarında devam edilmiştir. Günün en mühim ve iddialı karşılaşması aynı semt küplüleri olan Topkapı ile Davutpaşa arasında yapılmıştır. İlk devresinde golsüz olarak berabere biten bu maçın ikinci devresinde Veddi penaltıdan Davutpaşanın yegâne golünü yapmış ve maç bu suretle 1 - 0 Davutpaşanın galebesiyle bitmiştir.

Diğer maçlarda Unkapanı, Ramiyi 6 - 0, Hilâl, Anadoluyu 4 - 1 mağlup etmiştir.

Voleybol müsabakaları

Eminönü Halkevi tarafından tertip edilen 26 takımın iştirak ettiği voleybol maçlarına dün başlanmıştır. Yapılan karşılaşmalarda Kurtulus, Alman mektebinde; Kartal, Tayfun; Beyoğlu, Mühendis; Mühendis, Yüksek Muallime galip gelmişlerdir.

Güreş karşılaşmaları

Dün Fatih Güreş Klübü salonunda icra edilen Greco - Roman güreş müsabakalarına 6 küpten 25 müsabık iştirak etmiştir. Bu müsabakalarda alınan teknik neticeler şunlardır: 56 kiloda: 1 inci Kemal (Güreş), 2 nci Sultan (Güreş). 61 kiloda: 1 inci Tahir (Kurtuluş), 2 nci Hikmet (Anadolu). 66 kiloda: 1 inci Reşad (Güreş), 2 nci Muzafer (Güreş). 72 kiloda: 1 inci Suat (Güreş), 2 nci Muzafer (Güreş). 79 kiloda: 1 inci Kamenno (Beyoğlu), 2 nci Eşref (Kasımpaşa).

Beyoğlu klübünden:

Klübün umumi heyet içtimaı 8/11/941 cumartesi günü saat 15 te yapılacaktır. Muhterem azaların hazır bulunmaları rica olunur.

ZAYI — Çanakkale müstahkem mevkinden 25/9/941 de aldığım terhis tezkerem kaybolmuştur. Yenisini çıkaracağım için eskisinin hükmü olmadığını ilân ederim. Kabataş İzzetpaşa sokak No. 4 Muhittin Gürel

Dr. FETHİ

LABORATUVARI
Cerrahpaşa hastanesi bakteriyoloğu kan, idrar, balgam, mevadî gaita tahlilleri ve (idrar vasıtasıyla gebeliğin ilk günlerinde katî teşhisi) yapılırlar. Beyoğlu Taksim'e giderken Meşelik sokağı Ferah apartmanı. Tel: 40534

Meraklı sanatlar

(Bağ tarafı 3 üncü sahifede)

— Evet eskiden pek çok meşhur tursucular vardı. Meselâ Topkapıda Karnik ağasının şöreti dillerde destan olurdu. Draman'daki «Mustafa ağa» İstanbul'un en büyük tursucusu idi. Hatta Mustafa ağa tursuları ile Draman semtini meşhur etmişti. Kış günleri saraydan araba ile adam gönderip lâpa lâpa kar yağarken Mustafa ağadan tursu aldırırlardı. Firuzâğada Halil ustanın da tursusu pek meşhurdur. O da hakikaten büyük bir sanatkardı. Daha birçok meşhur tursuculuk dalgıçlıktan bile zor bir iş haline girmiştir. Çünkü tursunun iyi ve meşhur olması için gözetecinin birinci şart tamahkârlıktan kaçınmaktır. Tursu için kullanacağın seyleri alırken ne kadar hovardaca davranırsan o kadar kazanırsın. İşte meşhur tursucuların sanattaki sırrı budur. Paraya kıyıp malın en iyisinden alacaksın. Öyle tursuyu tuzda öldürmeyeceksin. Sonra malına «tamahkâr tursusu» derler. Bu «tamahkâr tursusu» nun kendisine mahsus bir kokusu vardır. İyi tursunun ilk şartı kokusuz olmasıdır. Malın en iyisini almak meseledir. Çünkü hor gördüğümüz sarmısığın bile kilosu 60 kurustur.

Sonra tursuculara bahçıvanlar mallarının en pahalısını satarlar. Çünkü biz patheanları küçük küçücük alırız. Adam: «Ben onları bırakmam kocaman ot!» diye bizden büyük kocaman ister. Bizim aradığımız biber, bizim aradığımız salatalık, bizim aradığımız havuç başkadır. Ve bunlar çok pahalıya oturur bize... Tursuculuğun sarımsağında bahçıvanların da tesiri olmuştur. Şimdi en pahalı tursu fasulyedir. Çünkü inca fasulyeyi bize 60 - 70 kuruşa satarlar. Bunun için tursuculuğa rağbet azalmıştır. Birçokları zanneder ki bugün mükemmel bir tursucu dükkânı birkaç yüz lira ile açılabilir. Ne münasebet? Bugün tursuculuk tamimiyle bir sermaye meselesi olmuştur. İyi bir tursucu dükkânı 10,000 lira ile bile dönmez.

Tursuyu ne zaman ve nasıl yemeli?

— Tursuyu ne zaman ve nasıl yemeli? — Tursu sofraların çiçeğidir. Nasıl sofrada bir çiçek istaha açarsa tursu da öyledir. Hatta ben öylelerini bilirim ki bunlar vaktiyle tursuya çok düşkünlüler. Sonra doktorlara uyup perhiz yaptılar. Şimdi tursu yemiyorlar. Amma sofralarında bir parça tursu eksik değildir. Çünkü tursunun kokusu bile istaha açar.

Bazıları da ilaç gibi tursuyu yer. İstaha ilacı gibi... Sonra barsakları yumuşatsın diye lâhana tursusu suyu içer. Soğuk günlerde kızışmak için suyu içenler pek çoktur...

— Tursu suyunun terkihi nedir? Ben dikkat ettim. Birçok yerlerden su alıp karıştırıyorunuz...

— Ha bakınız orası mühim... Her meşhur tursuncunun kendine göre bir tursu suyu terkihi vardır. Amerika'da bazı otellerde, eğlence yerlerinde «kokteyl» denilen bir içki bulunurmuş. Bir müşterim anlatmıştı. Bu kokteyl birçok içkilerin karıştırılmasından yapılmış. Herkesin kendine göre bir terkihi varmış. Kimse kimseye bu sırrını söylememiş... Tursu suyunun lezzeti ve şöreti için bulduğu terkihi tursucu herkese söylemez. Lâkin bunn esas lâhana suyudur. Buna dörtte bir nisbetinde patlıcan suyu, sekizde bir nisbetinde de kırmızı biber suyu karıştırılır. Fakat her tursucu, suyunun beğenilmesi için bunları hazırlarken marifetini gösterir.

Tursucunun bir muharri-rin yazısına verdiği cevap..

Geçenlerde bir gazetede tursuculuğa a'd garip bir yazı okudum. Burada: «Dört kuruşa satılan tursu suyu çok pahalıdır. Tursu suyu tahammur etmiş su değil mi?... Bu akşam alelele su atarsın. Sabahleyin tursu suyu olur. Bunun için dört kuruş alınır mı?» deniliyor... Tursuculuk hakkında ne chealet.. İyi bir tursu suyu elde etmek için bir kilo lâhanadan ancak yarım kilo su çıkarmak lazımdır. İşte o zaman her şeyi güç beğenen insanlara bile ağzı tadıyla bir tursu suyu içirmek kabildir.

Geceden suyu atıp ertesi günü «öldü» diyerek ortaya çıkarılan şeyin buluşuk suyundan farkı yoktur. Bu dört kuruşa değil, bedava ya bile verilir. Lâkin ne yazık ki İstanbulluların çoğu hakiki tursu suyu tatmış değildir. Ve bu işi bunun için pek kolay sanırlar... Hikmet Feridun Es

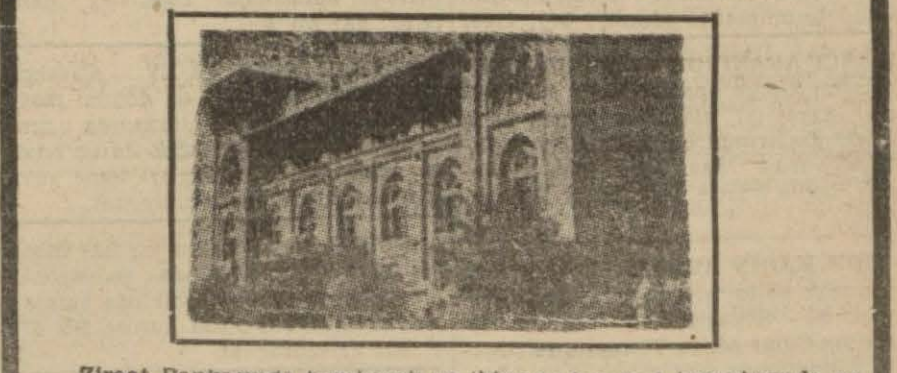
T. İŞ BANKASI

Küçük tasarruf hesapları 1942 ikramiye plânı
KEŞİDELER: 2 Şubat, 4 Mayıs, 3 Ağustos,
2 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.
1942 İKRAMİYELERİ

1 adet	2000	Liralık	= 2000.— Lira
3 »	1000 »		= 3000.— »
2 »	750 »		= 1500.— »
3 »	500 »		= 1500.— »
10 »	250 »		= 2500.— »
40 »	100 »		= 4000.— »
50 »	50 »		= 2500.— »
200 »	25 »		= 5000.— »
200 »	10 »		= 2000.— »

Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası. Şube ve ajans adedi: 265
Ziraat ve ticaret her nevi banka muameleleri.
Para biriktirenlere 28.800 lira ikramiye veriyor.

Ziraat Bankasında kumbaralı ve thbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 adet 1.000 liralık 4.000 lira	100 adet 50 liralık 5.000 lira
4 » 500 » 2.000 »	120 » 40 » 4.800 »
4 » 250 » 1.000 »	160 » 20 » 3.200 »
40 » 100 » 4.000 »	

DIKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı teminverilere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasıyla verilecektir.
Kuralar senede 4 defa 11 Eylül, 11 birincikânun, 11 mart ve 11 haziran tarihlerinde çekilecektir.

Lokman Hekim
(Dr. HAFİZ CEMAL)
Dahiliye mütehassisi
Divanyolu 104
Muayene saatleri Pazar hariç her gü. 2,5 — 5 Tel: 22398

Dr. A. Asım Onur
Ortaköy
Şifa Yurdu
Şehi gürültüsünden uzak bir yerde büyük bir parkın içinde ve çamların ortasında fevkalâde güzel manzaralı çok temiz ve iyi bakılmış, kadın, erkek her türlü hastalara açık hususi hastane. Sinirlerini ve yorgunluğunu dinlendirmek ve nekahat devrini geçirmek isteyenlere mahsus yegâne müessesesi.
Telefon: 42221

Yer değiştirecek kiracılara tavsiye!
Akşam'ın KÜÇÜK İLANLAR'ını dikkatle okursanız kendinize en elverişli yurdu bulunmadan bulabilirsiniz.

Yer değiştirecek kiracılara tavsiye!
Akşam'ın KÜÇÜK İLANLAR'ını dikkatle okursanız kendinize en elverişli yurdu bulunmadan bulabilirsiniz.

KÜÇÜK İLANLARI

KÜÇÜK İLANLAR

Fevkalâde ahvalın devamı müddetince gayri muayyen günlerde haftada iki veya üç defa neşredilecektir.

1 - İŞ ARIYANLAR

YÜKSEK İKTİSAT ve TİCARET MEKTEBİ — Banka şubesi mezunlarından iyi fransızca, arapça, eski yazı ve az İngilizce bilir birisi herhangi hususi bir ticaret müessesesinde çalışmak istiyor. Adres: Necmi Aran - Beyoğlu, Alıyon sok. Kâmil B. Apt. No. 2

LİSE MEZUNU — Bir Türk kız resmi, hususi bir müessesede çalışmak istiyor. Kefalet verebilir. Akşamda «L.A.C.» adresine müracaat. — 3

AŞÇI — Fevkalâde alaturka ve alafranga yemek yapmasını biliyorum. Arzu edenlerin Kadıköy Altıyol ağzı Süğütöçesme caddesi 167 numaraya müracaatları. — 1

2 - İŞÇİ ARIYANLAR

BİR EBE — Bir kadın hastabakıcı, bir dadı, bir orta hizmetçi arıyor. İsteyenlerin Çağaloğlu Sıhhat Yurduna hemen müracaatları. — 1

BİR BAYAN ARANIYOR — Muhabese işlerini bilmesi ve Almanca ticari muhabereye vakıf olanlar tercih olunur. Mektupla Akşam gazetesinde Z. Z. rûmuzuna. — 1

BAYAN MEMUR ARANIYOR — Fransızcaya aşina yazısı güzel bayan memura ihtiyaç vardır. Ehliyetine göre maaş verilecektir. Çalışmak isteyenlerin: Taksim Kristal gazinosu arkasında Tarlabası caddesi ESER apartmanında Millî Emlâk İş bürosuna müracaat. Telefon: 42277

BÜYÜKÇE BİR ÇOCUK ARANIYOR — Bir kütüphanede çalıştırılmak üzere türkçeyi iyi konuşan bir çocuğa ihtiyaç vardır. İstanbul posta kutusu 34 Albert Köhen adresine vâzîyetlerini, nerede oldukları ne ücret istedikleri yazılması.

MÜREBBİYE ARANIYOR — Ankarada üç yaşında bir kız çocuğa bakmak üzere bir mürebbiye arıyor. Lisans bilen tercih edilir. Sabah saat ona kadar ve akşam yediden sonra Maçkâda Bostan sokakta 17 numaraya müracaat. — 1

RADYO VE BUZ DOLABI MÜTEHASSISI ARANIYOR — Şehrimizin tanınmış firmasının buzdolabı mütehassısı ile radyo mütehassısına ihtiyaç vardır. Alakadarların 1102 numaralı posta kutusuna müracaat etmeleri rica olunur.

BİR HASTABAKICIYA İHTİYAÇ VARDIR — İstekillerin Haydarpaşa İlesine müracaatları. — 1

BAYAN TERZİ ARANIYOR — Manto ve rob işlerinde kabiliyetli işçi aranmaktadır. Ehliyetine göre ücret verilecektir. Her gün öğleden sonra Beyoğlu İstiklâl caddesi 292 numarada terzi ve kürkü bayan Saadete müracaat edilmesidir. Tel: 41492

BAYAN ÇAMAŞIRI DİKEN — İşçi arıyor. Bluz ve ince çamaşır işlerinde çalıştırılmak üzere işçiyi ihtiyaç vardır. Çalışmak isteyenlerin her gün öğleden sonra Beyoğlu İstiklâl caddesinde Karıman mağazası itisalesinde 292 numarada terzi ve kürkü bayan Saadete müracaat edilmesidir. Tel: 41492

AŞÇI ARANIYOR — Müslim, gayri müslim küçük apartımanında üç kişilerin gayet iyi alaturka yemek bilen 30-50 yaşlarında bir kadına avelâ ihtiyacı vardır. Maaş işine göre verilecek Sağlık yurdu. Tel: 20107 Yerebatan. — 1

BİR KADIN ARANIYOR — Yemek yapacak ve ev işlerini görecek kabiliyetli 30 - 40 yaşlarında olmalıdır. Nişantaşı Çınar sokak Tomris apartmanı 2 numaraya her sabah saat 8.30 - 9.30 da müracaat.

3 - SATILIK EŞYA

BİR PATİMAN ARANIYOR — Badem ezme için bir patıman ile şekerli kavanozları olup da satmak isteyenler Taksim İstiklâl caddesi No. 43 Badem şekerisine müracaat — 1

ACELE SATILIK — Erika model «M» marka yeni bir yazı makinesi, Zeiss-Ikon 6/9 eb'ad ve 1:45 Novar objektifli bir fotoğraf makinesi, fevkalâde güzel bir evrak çantası (portmen) acele satılıktır. Tahiren «Daktilo» rûmuzuna müracaat.

4 - Kiralık - Satılık

KELEPİR SATILIK EV — Sultanahmette Kapağası mahallesinde deniz görür, tren yoluna nazır beş oda, iki sofa, mutfak, odunluk ve kömürlüğü elektrik ve suyu mevcut müceddet bir ev satılıktır. Görmek için Sultanahmette üçler mahallesinde Asmalı çeşme sokağı 14 numarada bayan Zarife Şanala müracaat. — 1

SAYIN MÜŞTERİLERİMİZ — Tarifadın İstanbul şehrinin muhtelif semtlerinde satılık her nevî irad getirilen emlak arıyor. Satmak isteyenlerin, Ferdi Selek Türk Emlâk bürosuna acele müracaatları İstanbul Ankara caddesi 1/99 Adalet han No. 3 Telefon: 20607 — 4

7500 LİRAYA SATILIK EV — Pangaltı civarında köşebaşı gayet kullanışlı bizzat mal sahibi tarafından itina ile yapılmış 6 oda bahçeli ev satılıktır. Dosya 116

Taksim Cümhuriyet meydanı Emlâk han No. 13 Emlâk Yurduna müracaat. Telefon: 44439.

20000 LİRAYA SATILIK APRT. — Beyoğlunda Tokatlıyan civarında 4 katlı altında bir dükkân ayda 160 lira irad getiren bir apartıman acele satılıktır. Dosya 279

Taksim Cümhuriyet meydanı Emlâk han No. 13 Emlâk Yurduna müracaat. Telefon: 44439.

25000 LİRAYA SATILIK APRT. — Ayaspaşada Park otelinin arkasında 4 katlı ayda 180 lira irad getirir bir apartıman satılıktır. Dosya 278

Taksim Cümhuriyet meydanı Emlâk han No. 13 Emlâk Yurduna müracaat. Telefon: 44439.

SATILIK EV — 13.000 liraya maktûan Taksim göbeğinde 11 odalı 700 arşın bahçesile ve nadide yeşil ağaçları bulunan 4 katlı bir ev satılıktır. Dosya 115

Taksim Cümhuriyet meydanı Emlâk han No. 13 Emlâk Yurduna müracaat. Telefon: 44439.

13.000 LİRAYA SATILIK KÖŞK — Bostancıda 9 odalı 2 dönüm bahçesile beraber gayet kullanışlı bir köşk, acele satılıktır. Dosya 113

Taksim Cümhuriyet meydanı Emlâk han No. 13 Emlâk Yurduna müracaat. Telefon: 44439.

3500 LİRAYA SATILIK EV — Beyoğlu Sakızağacı civarında 5 odalı ve banyolu bir ev satılıktır. Dosya 112

Taksim Cümhuriyet meydanı Emlâk han No. 13 Emlâk Yurduna müracaat. Telefon: 44439.

PANSİYON ARANIYOR — Bir mühendis mektebi talebesi, mektep civarında bir pansiyon arıyor. Sabah kahvaltısı verenler tercih olunur. Akşamda K. T. rûmuzuna mektupla müracaat. — 2

37000 LİRAYA — Yepyeni ve kelepçir apartıman Tepe üstü 4 büyük ve 1 küçük daireli ve 1 dükkânı havidir ve itinalı yapıdır. İradı net 1730 liradır. Acele satılıktır. Taliplerin: Ferdi Selek Türk emlak bürosuna acele müracaatları. Dosya 87 İstanbul Ankara caddesi 1/99 Adalet han 3 No. Telefon 20607 — 1

MOBİLYELİ ODA ARANIYOR — Bir genç Beyazid, Soğanağa, Belediye, Çağaloğlu, Sultanahmet veya Sirkoci semtlerinde kalabalığı az bir aile yanında mobilyalı oda arıyor. Akşamda B. N. E. rûmuzuna müracaat. — 1

SATILIK APARTİMAN — Şişli Perihan sokak 64 No. iki katlı 6 oda elektrik, Terkos, banyo bahçesi bulunan apartıman satılıktır. İçindeki sahibine müracaat. — 1

FABRİKA VE MATBAAYA ELVERİŞLİ BİR BİNA SATILIKTIR — Çağaloğlunda fabrika ve matbaa itihâzına elverişli betonarme yeni bir bina satılıktır. Akşam idaresine müracaat. Telefon: 20681

SATILIK MERA — Şarköy civarında yirmi dört bin dönümlük Mandatpe merası satılık olduğundan taliplerin kimyager Hüsameddine müracaatları. Eminönü Emlâk ve Eytam bankası karşısında İzzet bey hanı ikinci kat No. 6

SATILIK KÖŞK VE EV — Çamlıca Libade caddesi 8 No. on dönüm meyvalı ve çam ağaçları arasında yeni yapılmış sekiz odalı köşk ile üç odalı ev acele satılıktır. En iyi içme suyu mevcut. İçindekilere müracaat.

ARANIYOR — Yalnız bir bay kibar bir Türk ailesi nezdinde pansiyoner olmak veya mobilyalı bir oda tutmak istiyor. İstanbul posta kutusu No. 673 e yazılı müracaat. — 3

DEVREN SATILIK KIRAATHANE — Çok işlek mevkide müracaat Kadıköy Altıyol No. 23 Şakire — 2

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ — Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan karilerimizden

S.P. — A. K. M. — S. B. — O. S. B. O. — Z. B. — Berlin — M. H. — 333 — G. B. — L. M. S. — M. T. R. — A. K. D. — K. H. O. — G. Z. — Çiğlik — X. B. — N. A. namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldurmaları rica olunur.

Doktor Bahaddin Lütfi Varnalı OPERATÖR ÜROLOG — Böbrek, mesane, idrar ve tenasül yalları hastalıkları mütehassısı

Beyoğlu, İş Bankası karşısında Emir Nevruz sokağı, Panalya apt. No. 2. Tel. 42203

SATILIK 80 BİN LİRAYA — Talimhane merkezinde 5 katlı çift daireli, katları 3,5 odalı banyo kaloriferli senede net 3746 lira getiren modern ve muhteşem apartıman pazarlıksız 80 bin liraya satılıktır yüzde 4 1/2 randımanlıdır.

Beyoğlu İstiklâl caddesi 54/2 No. da Sadeddin Sayar Bilik Emlâk bürosuna müracaat. Tel: 43376.

Kurtuluş tramvay caddesinde 3 katlı 3 ve 4 oda holleri bulunan banyolu ayda 72.5 lira getiren apartıman 12000 liraya satılıktır randıman yüzde yedidir.

Beyoğlu İstiklâl caddesi 54/2 No. da Sadeddin Sayar Bilik Emlâk bürosuna müracaat. Tel: 43376.

Çağaloğlunda 4 katlı 2 ve 3 oda holleri ve hamamı olan ayda 100 lira getiren apartıman 14000 liraya randıman yüzde sekizden fazladır, acele ediniz fırsatı kaçırmayınız.

Beyoğlu İstiklâl caddesi 54/2 No. da Sadeddin Sayar Bilik Emlâk bürosuna müracaat. Tel: 43376.

Şişlinin santral yerinde cadde sayılabilir 4 kat çift daireli 4 ve 5 odalı senede 3133 lira getiren modern banyolu apartıman 65 bin liraya randıman yüzde beşe yakındır.

Beyoğlu İstiklâl caddesi 54/2 No. da Sadeddin Sayar Bilik Emlâk bürosuna müracaat. Tel: 43376.

Beyoğlunda tramvay caddesini gören 4 katlı 3 katı 4 bir katı 3 oda ve altında 2 dükkânı olan apartıman pazarlıksız 25000 liraya senelik iradı 1366 liradır randımanı yüzde beş buçuktur.

Beyoğlu İstiklâl caddesi 54/2 No. da Sadeddin Sayar Bilik Emlâk bürosuna müracaat. Tel: 43376.

Nişantaşında 4 katlı 2 - 3 - 4 odalı ayda 116 lira getiren banyolu apartıman 20000 liraya randımanı yüzde beştir.

Beyoğlu İstiklâl caddesi 54/2 No. da Sadeddin Sayar Bilik Emlâk bürosuna müracaat. Tel: 43376.

Pangaltı tramvay caddesinde 6 katlı 1 dükkânı olan banyolu ayda 235 lira getiren apartıman 40000 liraya, net randımanı yüzde 6 dir.

Beyoğlu İstiklâl caddesi 54/2 No. da Sadeddin Sayar Bilik Emlâk bürosuna müracaat. Tel: 43376.

Beyoğluda tali bir caddede 6 kat 10 daireli ve 4 dükkânı olan 3 çer odalı ve banyolu senede 5160 iradı olan fevkalâde apartıman 95000 liraya, randımanı yüzde beşten fazladır.

Beyoğlu İstiklâl caddesi 54/2 No. da Sadeddin Sayar Bilik Emlâk bürosuna müracaat. Tel: 43376.

SATILIK DÜKKANLAR VE ARSALAR — Tophane tramvay caddesinde 3 dükkân ve arsa 30000 liraya ve Fermeceilerde birkaç parçadan ibaret toplu dükkânlarımızla Beyoğlunun Şişliye kadar muhtelif yerlerinde 10000 liradan 60000 liraya kadar kıymetli arsalarımız vardır.

Beyoğlu İstiklâl caddesi 54/2 No. da Sadeddin Sayar Bilik Emlâk bürosuna müracaat. Tel: 43376.

SATILIK EVLER — Beyoğlunun muhtelif sokaklarında 3500 liradan itibaren başlıyarak 10000 lira arasında muhtelif evleri satışa çıkardık. tafsilât için Beyoğlu İstiklâl caddesi 54/2 No. da Sadeddin Sayar Bilik Emlâk bürosuna müracaat. Tel: 43376.

5 - MÜTEFERRİK

BRİÇ DERSLERİ — Profesör Sapriç tarafından ayrı ayrı veya toplu bir halde hususi olarak verilir. Akşam gazetesine (Brîç) rûmuzuna mektup gönderilmesi. — 1

ALMANCA DERSLERİ — Uzunlî tedrisi mükemmel olan bir Alman bayanı Almanca dersleri vermektedir. Pazardan maada her gün saat 3,3 den 7 ye kadar. İstiklâl caddesi 133 Hasan bey apartımanı 2 ci merdiven kat 6 numaraya müracaat. — 8

FRANSIZCA İNGİLİZCE DERSLERİ — İngilizce ve Fransızca öğrenmek için tecrübeli bir matmazel tarafından iyi bir metotla öğrenmek isteyenlerin Akşamda X. B. rûmuzuna mektupla müracaatları. — 1

ALMANCA DERSLERİ — Almanca muallimesi çocuklara, lise ve üniversite talebelerine büyüklere Almanca gramer edebiyat ve muhabere dersleri verir. Adalar, Kadıköy, Boğaziçine gidebilir. Metodları çok kolaydır. ders alacakların evlerinde ders verir. Taksim Sıraserville No. 101 kapı 9 kat 4 Madam Siftar. — 2

ALMANCA DERSLERİ VE KIRALIK MOBİLYELİ BİR ODA — Uygun bir fiatle iyi bir metotla bir Alman bayanı tarafından Almanca dersleri verilmek beraber temiz ve ucuz bir oda kiraya verilecektir. Beyoğlu Kaymakam Reşad Bey sokak İş bankası arkasında 9 numara içerde 2 numaraya pazar gününden maada her gün müracaat. — 1

Bozkurt-Emlâk — Alım satımında 30 senelik tecrübesile ün almıştır

NEVROZİN

Baş, diş, nezle, grip, romatizma

Nevralji, Kırıklık ve Bütün Ağrılarınızı Derhal Keser

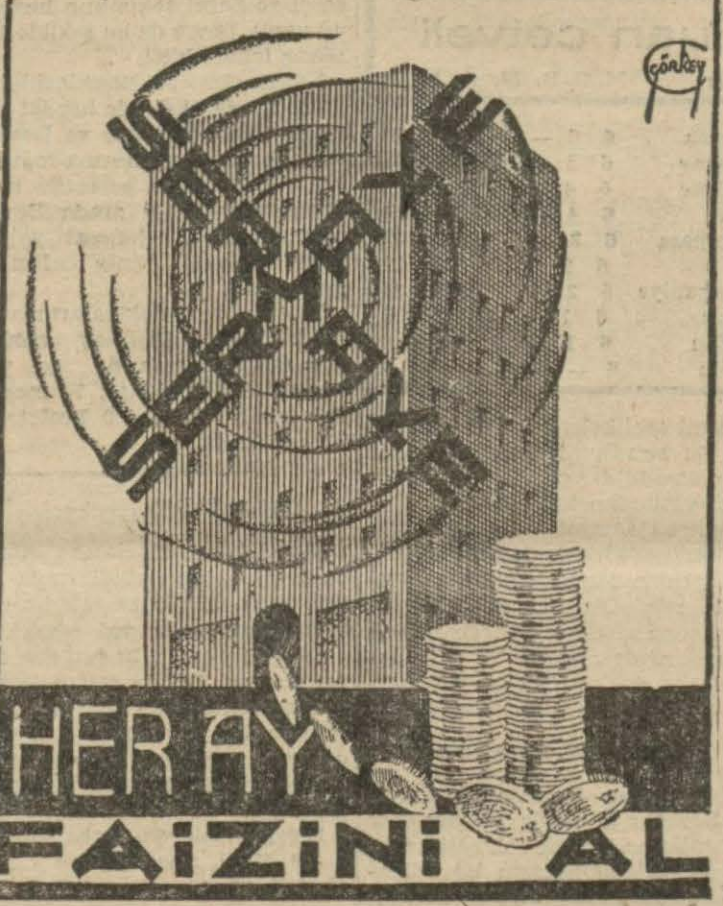
İçabında günde 3 kaşe alınabilir. TAKLİTLERİNDEN SAKININIZ. Her yerde Pullu Kutuları ısrarla isteyiniz.

RADYOLİN

İLE SABAH, ÖĞLE ve AKŞAM

Her yemekten sonra gün de üç defa muntazaman dışlerinizi fırçalayınız.

TÜRK TİCARET BANKASI AŞ KUPONLU VADELİ MEVDUAT PARANI BURADA İŞLET

Malatya Bez ve İplik Fabrikaları T. A. Ş. Memur ve İşçileri İstihlak Kooperatifi Şirketinden:

Kooperatifimizin bir senelik ihtiyacı olan aşağıda cins ve miktarları yazılı erzak eksiltilme suretile satın alınacaktır.

- 1 — Eksiltme 17.11.941 pazartesi günü saat 15 de Şirketimizin Malatya'daki merkezinde yapılacaktır.
- 2 — Taliplerin Ticaret odalarından alacakları vesikalari ve teminat akçelerini tayin edilen saatten bir saat evveline kadar Komisyon reisliğine tevdi etmiş olmaları lazımdır.
- 3 — Bu işe ait şartname Şirketin Malatya'daki merkezinde parasz olarak verilir.
- 4 — Eksiltmeye konulan erzak münferit surette de verilebilir.
- 5 — Şirketimiz ihaleyi yapmakta serbestir.

İhtiyac		Kgr.
Siğir eti	:	67.500
Fasulye	:	15.000
Mercimek	:	15.000
Nohut	:	15.000
Bulgur	:	35.000
Pirinç	:	19.000
Sade yağ	:	7.500
Soğan	:	14.000
Salça	:	2.500
Soda (çamaşır çin)	:	2.000
Patates	:	10.000
Zeytin yağı	:	1.500
Tahin	:	2.500
Pekmez	:	4.000
Tahin helvası	:	2.000
Kuru üzüm	:	2.000

Üniversite rektörlüğünden

Yabancı dil öğretmeni yetiştirmek üzere açılmış olan Fransızca, İngilizce ve Almanca kurslarına yeniden bir kısım talebe daha alınacaktır.

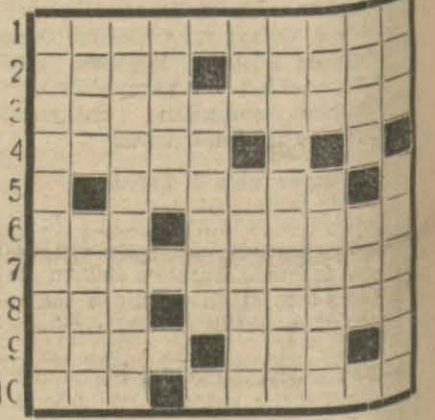
Alınacak talebe bir yıl üniversitedeki yabancı dil kurslarına devam edecekler ve sırası vaziyet normalleştiği takdirde tahsillerini takviye etmek üzere bir yıl da dilini öğrendikleri memleketine gönderileceklerdir. Her birine burada ayda 30 lira verilecektir. Seçme sınavları 7 inci ve 8 inci ilkinin teğrin 941 cuma ve cumartesi günleri İstanbul Üniversitesinde yapılacaktır. Sinava girebilmek için:

Türk olmak ve yerli veya yabancı bir kollej veya liseden ve yahut bir öğretmen okulundan mezun olmak (çolunluk şart değildir.) Namzetlerin 10/11/941 de üniversitede muayeneleri yapılacaktır. Eviller alınmaz.

Sınavda muvaffak olanlar tahsil müddetlerinin iki misli Maarif Vekâleti emrinde çalışmalarına taahhüt edeceklerdir.

Kurs talebesinin hiç bir işle meşgul olmaması şarttır. Talip olanların 6/11/941 akşamına kadar rektörlüğe tahsil vesikalari, nüfus hüviyet ve rızakaları ve 6 adet fotoğrafla müracaat etmeleri.

BULMACAMIZ

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:
1 — Sigara kullanmak.
2 — Mahsul - Usul ve âdet.
3 — Bir harp silâhını endâht etmek.
4 — Başına «S» kelirse pısrık demektir.
5 — Eski zamanın kara yolculuğu kafilesi.
6 — Yapma - Bir nevi kundura derisi.
7 — Sonuna «I» gelirse İstanbulun sur kapılarında biri olur.
8 — Bir eski harfin okunuşu - Kurur.
9 — Gramer istihlâhlarından - Tersel yelkeniz ve motörsüz bir nakil vasıtasıdır.
10 — Bir nevi pasta - Açık değil. Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:
1 — Seytan, Sar, 2 — Egerlemek.
3 — Yeraltında, 4 — Trağa, Ri, 5 — Allahyapar, 6 — Net, Yaya, 7 — Miray, Yi, 8 — Senipayılar, 9 — Akd, İane, 10 — Asri, Rey.

ÇOCUK HASTALIKLARI MÜTEHASSISI Dr. NEVZAD ZIYA Çağaloğlu Zeki Bey apartımanı 3 üncü kat 8 No. Her gün 14 den 18 ze kadar

Kış gecelerinde hoş vakit geçirmek için meşhur **ARSEN LÜPEN**

Büyük ve heyecanlı roman serisini okuyunuz!

Bu seri 6 büyük ve resimli cilttir. Beher cildin fiati 80 kuruş. **6 Cildlik takımı birden alanlar için fiati: 4 liradır** Tevzi yeri: AKŞAM matbaası tel: 20681

Yüzde yirmi iskonto kuponu Bu kuponu kesip «AKŞAM» Matbaası Kitap servisine getirir veya gönderirseniz fiat üzerinden size yüzde 20 iskonto yapılacaktır.

«AKŞAM» in faydalı neşriyatı

Tarih öğreniyorum	Ahmed Refik	30
Çocuklara coğrafya kıraatleri	Faik Sabri	50
Dor. Kıçot Cervantes		25
Nereden geliyoruz?	Faik Sabri	40
Gülliverin seyahatleri		75
Yer yüzü. Gök yüzü	Faik Sabri	150
Bir Türk kızının Amerika yolculuğu	Faik Sabri	75
Tevzi yeri:	«AKŞAM» matbaası	

«AKŞAM» karilerine mahsus yüzde 20 tenzilat kuponu

Prof. Dr. **KEMAL CENAP** Lamartin caddesi 5. Doğu Palas No. 14. Taksim. Telefon: 43963 Her gün saat 15 - 18.